ails
du
odifier
une
nage

s

errata
to

pelure,
on à

32X

J

JESUSJB KRJSTUSIB

ajokertutingita

pijariakarnerpângôningit.

A Summary

of

Christian Doctrine.

oder:

Hauptinhalt der christlichen Lehre.

E. Bastaniermullo & Dunskymullo.
Nênertaulaukput Lœbaume.

Nagliktavut Sorrutsit!

Aglait tamakkoa ajokertortaujutiksapsingnut, Gûdib kajusimaninganik piulijauniptingnut illingavut; kattersorsimavut aglait hailigit okausinginit pijariakortonerpânit, âkiksortaumavullo apersutinut kigudsinullo.

Kollangilagut kuviagidlarniarapsigik, tâpkonane naitomik okautigijaungmata Jèsusib, tâpsomalo Apostelingita ajokertusingit, miksekârnînaujut illisimaniòlutiglo pitsartuniòlutiglo inosiòjut. Tâpkonane nagvarpase Gûdib kajusimaninga pijomajangalo piloringniksapsingnut, apkusinetuarlo inòtsemut nâksaungitomut.

Nâmaktomik illiniarupsigik — sòrlo neriugaptatut — okautsit tamakkoa issumamiutarituinangikupsigik, torkorupsigigle òmatipsingne, kaumaneriniarpase apkutipsingne pilloringnartomik naggaserkârtinase nunamênipsingnik.

Tagvunga tikkinginipsingne tussujutigidlarpapse, òmatise ikkoalakovlugit naglingnerme piulijipsingnik, okautaujungnangitomik nagligijipsingnik, inòserminik tunilauktomik pivluse, aungminiglo kovisilauktomik ajornipse issumagijaujungnaerutiksanginnut. Uvaptingnêpok kaut tamât sillaksûb naggatânut; sorrutsit nagligiluarpait, piniarvigivait, tuksiarningit, kenuningit kamagivait òmatingallo kuviagivâ pitsiarvigilugit, timingitigullo tarningitigullo saimarlugit.

Omatekarkojomadlarpapse kibliktaumajomik, opigosuktomik, ungajomiglo, nagligosuktomiglo, taettekartomiglo Atâtamik killangmêtomik, taimâk saimanartunik issumakarvigijipsingnik. Ernetuanetauk tokkomut tunigamiuk pivluse, inôsekarkovluse nâksaungitomik okpernermut tâpsomunga. Tagva kivgartorniarpasse sivôrajuiluse, pijariakortolitsiniarposelo, kaut tamât tuksiarvigilugo, ômamut illungertortomut okperluse taettekarluselo, sôrlo kittorngat naglingnartut atâtatik nagligijatik tuksiarvigingmatigik.

Tussudlarivogut Anernerub hailigiub ômatipsingne innekaromadlartub nippinganik tussâtsiarkovluse, assororsimanipsingnik ajornipsingniglo kaujitipase, Jêsuse Kristuse ânanausitipago ômatipsingne, inuit ilûnatik piluartomigle okpertokotingita piulijingititut; anernise kigligiksarvigikpagit kitorngaunipsingnik Gûdemut, illupsingnelo nipliâkpat: „Abba, nagligosuktotit Atâtak!“ Jêsusib okausinginik erkaumatipase, miksekârnernut tamainut tessiorpase, ajokertorpasselo piniarnermik kuviagijanganut.

Tamaltomunga aglait ânanât ukkua pigisigik, Piulijipsingnut kujalijutigilugit, attorsigik saimanartomik ômatipsingnut; Jêsusib Apostelingitalo ajokertusinginêttsainaritse; ômamiutekaînaritse ajungitunik Jêsusib akketudlartomik piniulauktanginik piksapsingnut; timipselo tarnipselo kuviasutigilikko Gûde Piulijivut!

OKAUTIGIJAUJUT AGLANE UKKUNANE.

Sivorlêjut. Aglait hailigit.

I. Gûde, tapsoma illinganinga piniarningillo.

II. Engelit.

III. Jnûb illinganerilauktanga kiglinganit, kattangninga, asserorningalo.

IV. Jnûb piulijauninga Jèsuse Kristusemut.

V. Atâta, Ernek, Anernerlo hailige.

VI. Apkusinek piloringnermut, okpernermut Jêsuse Kristusemut.

VII. Okpernerub paungangit, ubvalo ivsornailinek.

VIII. Malliktingit. Jnòsek naglingnerme, mallingnerlònêt Gûdib perkojanginik.

IX. Jllagèt ubvalo okpertokattigèt Jèsuse Kristusemut.

X. Baptijut hailige.

XI. Komunione hailige.

XII. Tokko, odpertullo angerarningit Nâlekamut.

XIII. Jêsusib Kristusib tikkipsâromârninga, tokkungajullo tupaktitaujomârningat.

XIV. Sillaksoarmètut tamaita erkartuivingme sakkijariakaromârningit.

XV. Piloringnek issokangitok, ôminarnerartaumanerlo issokangitok.

Sivorlêjut.

Aglait hailigit.

---

1. Ajokertutsit piulijaunartut, Kristusemut okpertunut illingajut, suna okautigivatsuk?

Ajokertutsit tamakkoa okautigivât. Gûdib pijomajanga piloringniptingnut Kristuse Jêsusekut.

2. Nane Gudib pijomajanganik tamattominga piloringniptingnut illingajomik nellojungnairtitauvitâ?

Tamattominga nellojungnairtitauvogut aglane hailigine, Testamentetokame Testamentetâmelo, Gûdib okauserijangine inungnut.

Jtaksoak Gûdib sivorlit okarvigilauramigit unuktoertorlune sunatuinarniglo illiorlune nellautaijutigut, kingorlerpâmik Ernekut okalaukpok uvaptingnut. Ebr. 1, 1. 2.

3. Suna aglaksimavâ (Testamentetokame)?

Testamentetokame aglaksimavut:

a. Unipkautsit sillaksûb inûglo sivorlerpâk pingortitauninginnik.

b. Unipkautsit Gûdib innukotinginnik, Israêlib kitorngangininik.

c. Gûdib okausingit inukaltigêngnut taipkonunga.

d. Nellautainerit Jèsuse Kristusemik, nâlegauvinganiglo.

(Aglait ingmigolingajut 17it unipkausertagit, 5illo ajokertusertagit, 16 illo nellautaimajoktagit.)

4. Suna aglaksimavâ (Testamentetâme)?

Testamentetâme aglaksimavut:

a. Jèsusib Kristusib inôninga.

b. Unipkautsit illagèktokotingita tungatitauninginik nuname.

c. Jèsusib Kristusib, Apostelingitalo ajokertusingit.

d. Nellautaimanerit, nalegauvingata innertitauninganik.

(Aglait ingmigolingajut 5it unipkausertagit, 21it Apostelinit illagènut, atautsit nellautaimajoktagit.)

5. Suna pitjutigilugo ajokertutsit ilûnatik aglait hailigit tungavituarivattigik tammarnangitomik?

Aglait hailigit Gûdemut illumiulitaumavut, Anerningatalo aulatsiningamut aglaktaumavut Profètinullo Apostelinullo.

Gûdib inungit ivsornaitut taipkoa okâlalaukput Anernerub ajunginerub kajungertimagit, 2 Petr. 1, 21.

Manigoijuble, Anernerub ajunginerub, Atâtama tillijomârtangat attimne, tâpsoma ajoker-

torniarpâse tamainik, erkaitiluselo tamainik, okauserilauktamnik ilipsingnut. Joh. 14, 26.

Okâlangilagut okautsinut innuit sillatuningit maliklugit, okautsinulle Anernerub ajunginerub ajokertusingit maliklugit. 1 Cor. 2, 13.

Sorrusionernit kaujimagangne aglait hailigit, tâpkoa ajokertortauvigijungnarpatit piulijaukovlutit okpernermut Kristuse Jêsusemut. Aglait tapkoa ilûnatik Gûdemut pititaumajut attornarput ajokertutsemut, innerterinermullo âkiniarnermullo pitlarnermullo idluarsinerme.
2 Tim. 3, 15. 16. (Rôm. 15, 4. Ebr. 2, 3. 4.)

JNGMIGOLINGAJUT SIVORLIT.

Piloringnerub tungalitauningauik okâlajut.

Kapitel I.

Gûde, tâpsoma illinganinga piniarningillo.

1. Kanok aglait hailigit kigligiutsivat Gûdekarnek pivlugô?

Gûdekarmat, aglangne hailigine okautigijauvok kaujimajaujotut inungnut ilûnainut.

Gûdemut pijomajok, Gûdekartomik okpertuksauvok. Ebr. 11, 6.

Gûdekartomik nellojokangilak tâpkonaue; Gûdib mattominga nellojungnaitilaungmagit; Gûdib illinganinga takkuksaungitok, tamadsa ajugakangininga Gûdioningalo issokangitok, sillaksûb pingortitaukârninganit takkuksaungmat, piniarnerit ullernaigijaukpata; taimaimat passijaungijutiksakangilat. Rom. 1, 19. 20.

Iglut tamaita senajauvut kimut, tamainigle pingortitsijok Gudiôvok. Ebr. 3, 4.

Sillaitut ômatiminngne okarput: Gûdekangilak. Img. 14, 1.

2. Kanok aglait hailigit (ajokertuivât) Gûde pivlugo?

Gûdekarpok atausênarmik, aglait hailigit illitarijautitanganik uvaptingnut, tailugo: Atâta, Ernek, Anernerlo ajunginek.

Ahâk Israêle, Nâlegak Gûdivut Nâlegavitôvok. 5 Môs. 6, 4.

Nâlegapta Jêsusib Kristusib saimarsautingat, Gûdiblo naglingningat, Anernerublo ajunginerub illagêngningat illagilise ilûnase. 2. Kor. 13, 13.

3. Kanok sulle aglait hailigit (ajokertuivât) Gûdib illinganinga pivlugo?

Gûde anerniôvok, nâmaksimaringniôlune nangminermine, kaumaniub ilûnât inôtsiblo puailavituangak.

Gûde anerniôvok, tuksiartingitalo anernerme miksekârnermelo tuksiarvigijaksarivât. Joh. 4, 24.

Jnôtsib puailavinga ilingnêpok, kaumasernelo kaumasek takkovavut. Img. 36, 10.

Tunergutit ajungitut tamaita, tunergutillo nâmaktut tamaita pikkangat pivut, kaumajub atâtanganit; tâpsomane sokkosernekangilak

simmertigêngnekaranelônêt tâktomiglo kaumajomiglo. Jak. 1, 17.

Nâmaktuksauvose sôrlo atâtase nâmangmat. Mat. 5, v. 48.

4. Kanok aglait hailigit (ajokertuivât) Gûdib pinniarningit pivlugit (—)?

Sivorlermik: Piniarnek pingortitsinek pivlugô?

Gûde pitanik tamainik pingortitsilaukpok Jèsuse Kristusekut Ernermigut.

Pigiarnerme Gûdib killak nunalo pingortipak. 1 Mos. 1, 1.

Okpernermut illisimavogut sillaksoak Gûdib okausinganut pingortisimangmat, takkuksaujullo tamaita pingortitaumangmata sunaungitomit. Ebr. 11, 3.

Tapsomûna ilûnaita pingortitauvut killangmêtullo nunamêtullo, takkuksaujullo takkuksaungitullo, Tronillo, nalegauvîllo, attaniotinerillo, pitsartujoksuillo; ilûnamassiatik pingortitaulaukput tapsomûna tapsomungalo. Tamaitarsuit pekârtinagit tâmna, ilaukpok, tamaitarsuillo tâpsomunga pairijauvut. Kol. 1, 16. 17.

Ernek pivlugo okarpok: Igvit Nâlegak nuna pigiarninganit tunganektârlaukpat, killaillo aggakpît sennamajangit. Ebr. 1, 8. 10.

5. Aipanganik: Pinniarnek pairksinek aulatsinerlo pivlugik?

Gûdib pitat tamaita pairivaittauk, aulatilugillo.

Nunakarningane tamât karngasoinerlo kattersoiviglo, itje kiaglo, aujak okkiorlo, uvlok unuarlo soraerniatsengilat. 1 Mos. 8, 22.

Tâpsoma sekkinine nuikovâ ajortunullo ajungitunullo, sillalukojilarmelo idluartunullo idluangitunullo. Mat. 5, 45.

Gûde ingminik nellonarungnaititsingilaungilak, unuktunik ajungitullivigingmatigut, sillalukojivlune killangmit, perorsijallo perorkovlugit, nerkiksaptingnik tunitsivigivâtigut, kuviasungnermiglo ômatiptingnut. Ap. pin. 14, 17.

Iviksukanik perorkojivotit nergjutinut, perortutsianiglo inuit attoraksanginnik, nerkiksanik kaitsilutit nunab illuanit. Img. 104, 14.

Ilûnatik ijingita nerriugivâtit; igville nerkiksanik tunitsivigivatit nelliutiningane. Aggakpit issivipatit, ilûnaitalo akkeartortipatit serrinermik. Img. 145, 15. 16. (Img. 147, 8. 9. Math. 6, 26 — 30.)

Inûb ômattinga apkotiksaminik issumaksarsioralloarpok, Nâlekable nâmaksitipâ. Sal. okâl. 16, 9.

Nâlegak aklutitsivok akluititsilarmelo, miklititsivok angijôtitsilarmelo. 1 Sam. 2, 7.

Iglugasaksoarne ogguanartokaralloarkâ Nalekab pinniarneringitanganîk? Amos 3, 6. (Img. 46, 9, 10. 1 Mos. 50, 20.)

Tâpsoma pitat tamaita pairivait okauserminut pitsartudlartomut. Ebr. 1, 3.

6. Pìngajuangnik: Piniarnek piulìklernek pìvlugô?

Gûdib sillaksoarmiut kattaksimajut piulilaurivait Jêsuse Kristusekut Ernermigut.

Taimâk Gûdib sillaksoarmiut nagligivait, Ernetuane tunilugo, ilûnatik okpertut tâpsomunga assiokonagit nungusuitomigle inôgutekarkovlugit. Joh. 3, 16.

7. Gûdìb piniarnermigut akkutigûna sunamik nellojungnaertipâtigût?

Ingminik illinganerijaminik.

Ingminik illinganingit nellingôvât?

a. Gûde issokangitôvok sokkosijuitôlunelo.

Kakkat pilerkârtinnagit, nunalo sillaksoarlo pingortitaukârtinnagik, igvit Gûde îpotit, issokangitomit issokangitomut. Img. 90, 2.

Killaglo nunalo nungutsomârpuk, igville taimaitsainarpotit. Ilûnatik nutaungitôvallianiarput ulliktut; assetartitaujomârput anoraktut, assetartitsomârungne; Igville sôrlo

illingagavitut îtsainarpotit, Jâritillo naggasertsengilat. Img. 102, 27. 28.

b. **Gûde illunanêpok, tamainiglo kaujimatsiarlune.**

Namut aijuksauvik annernernit? namullo kemajuksauvik kênarnit? killaliaruma, tagva tagvanêpotit, ittijome inniksarsiguma, ahâk, tagvanêgivotit. Kaub aupalungningat esarkunginnik tigusiguma, inniksarsiorlunga imarpiksub kanninginerpâb kiglingane, tagvanetauk aggakpit tessiorajarpânga, tallerpikpillo serngniginajarlunga. Img. 139, 7 — 10.

Nâlegak ungasingilak nelliptingnit attunit. Tapsomane inôgapta aulavlutalo — ipogut. Ap. pin. 17, 27. 28.

Nâlegak kiglisiniarparma illitarilungalo. Iksivaguma nikkovigumalônêt kaujimavat; issumakka tukkisivatit kanningitomit. Pissukuma, inangagumalonêt najorparma, apkutigijakkalo tamaita tautukpatit. Ahâgle okautsemik atautsemiglônêt okamnêtokangilak, Nâlegak kaujimangitarnik. Img. 139, 1 — 4.

Inuk tautukpok ijit sângiunêtunik, Nâlekablo ômat nautsertorpâ. 1 Sam. 16, 7.

c. **Gûde ajugakangilak sillatojotôlunelo.**

Pijomajane tamaita piniarpait, killangme nu-

namelo, imarpiksoarmelo ittinersoanelo tamaine. Img. 135, 6.

Sumik okarpat taimailerpok; perkojikpat innerpok tava. Img. 33, 9. (1 Mos. 1.)

Gûdivut killangmêpok, pingortitsijungnarpok issumagijaminik. Img. 115, 3.

Gûdeme ajornartokangilak. Luk. 1, 37.

Nâlegak pinniarnitit angijoksovutila, unuktoksòvlutiglo! Illisimanartomik ilûnaita âkiksorlaukpatit, nunalo perkutingnik tættæpok. Img. 104, 24.

Gûdib pingortitane tamaita ullernaigivait, ahâglo ilûnamassiatik idluartoksòlaukput. 1 Môs. 1, 31.

Nâlekab issumasimaninga tattamnadlarpok, ânanâmiglo tamattominga sakkijartitsivok. Jes. 28, 29.

Inornarmêk Gúdib akluitoksòningat ittininga, tamarmik, sillatojoksòningat nellotuijoksòningallo! kanok angijomik tâpsoma kajusimaningit tukkisijaujungnangilat, apkutingillo nautsertortaujungnaratiglo! Kiale Nâlekab issumanga illisimavaûk? Kialònêt ajokertorlaukpaûk? Kialònêt tunitsivigikârpaúk sumik, akkiniartaulermilune?

Rôm, 11, 33 — 35.

d. Gûde hailigiòvok, idluartòlarmelo.

Nâlegak idluartôvok apkutimine tamaine, hailigiôvlunelo piniarnermine tamaine. Img. 145, 17.

Pinniarningit passijaksaungilat, apkutingillo tamaita idluartôvut. Gûde nellâgôrtôvok, idluinekatsengilarlo; tâmna idluartôvok nertornarlarmelo. 5. Mos. 32, 4.

Ilûnaita attunit tâpsoma akkiniaromârpait piniarnerilauktanginut. Rôm. 2, 6.
(1 Petr. 1, 16.)

e. **Gûde sokkosijuipok, nellâgôrlarmelo.**

Gûde inôngilak sæglolune, inûb kitorngaringilalônêt kakíalerutiksakarajarlune. Okarajarkâ sumik pinniaranelô? okautiginajarkaûk sûna, nellautsitinagô? 4 Môs. 23. 19.

Nâlekab okausinga miksekârtôvok angersimaninelo nellautsititsainarpait. Img. 33, 4.

Taimâk kaujimajuksauvotit Nâlegak Gudit Gudiôngmat; nellâgôrtomik Gudiôngmat, angernermik napkiningnermiglo sokkosijuitok nagliktiminut, perkojanginniglo malliktunut, kinguvarêt tausendit tikkilugit. 5 Môs. 7, 9.

f. **Gûde naglingniôvok, (1 Joh. 4, 16.) pitsiarpok, saimarsaivok, nâpkigosukpok, kenuêpok.**

Nâlekab pitsiarninga pivlugo nungutaumaring-

ilagut, nâpkigosungninga soraingilak sulle, kaut tamâlle nutautsainarpok sokkosijuiningalo angijôvok. Jer. og. 3, 22. 23.
Nâlegak Nâlegak Gûd, nâpkigosuktok saimarsaijok kenuêlunelo, angijomiglo nagligosuktôvlune, nertornartôvok nâpkigosuktok kinguvarêt tausendinget tikkilugit, issumagijungnainiktorlo idluitullinernik, tappatonermik ajornermiglo. 2 Môs. 34, 6. 7. (Img. 103, 8 — 13).

Kapitel II.

Engelit.

1. Engelit sunauvât?

Engelit anerniôvut pingortisimajunik, sillaksoarmut takkuksaungitomut illingajunik.

(Kol. 1, 16).

2. Kanok aglait hailigit (ajokertuivât) Engelit hailigit pivlugit (—)?

Engelit hailigit nâlengnerme sokkoserlaungitut, Gûde nakorivât, piniarkojangillo piniarpait.

Tausendit Tausenditertorlugit kivgartorpât, zehn tausendillo zehn tausenditertorlugit nangerput sângane. Dan. 7, 10.

Nâlegak nertorsiuk ilipse Engelekotingit, sôngojoksôjose perkojanginik piniartose. Img. 103, 20. (Math. 6, 10.)

3. Kia idluarkutiksanganut kivgartorningit illingavât?

Kivgartorningit illingavut Gûdib kitornganngita, piluartomik sorrusiârsuit, idluarkutiksanginnut.

Engelit ilùnatik anerniôvut kivgartortuksauv-

lutik; tillijaumajut kivgartorkojauvlutik piulijaunermik kingormgujijomârtut pivlugit. Ebr. 1, 14.

Engeline perkolaukpait pivlutit, saputsaukovlutit apkutingne tamaine, tiguniartaukovlutit, itikattillo ujarkamut aporkonagit. Img. 91. 11, 12. Sorrusiârsuit Engelingita killangmêtut Atâtama killangmiub kênanga takkunâtsainarpât. Mat. 18, 10.

Ajortullijok kakkialertok Gûdib Engelingita kuviasutiginiarpât. Luk. 15. 10. (Ap. pin. 5, 19. Kap. 10, 3. Kap. 12, 7. Dan. 6, 22.)

4. Kanok aglait hailigit (ajokertuivât) Engelit ajortut pivlugit (—)?

Engelit illangit kattaksimalaukput, Gûdemit pêrlutik; tapkoa tâktub nalegauvinganik âkiksoilaukput; tâpkoangôvut Sâtanase, Engelingillo, kumergusiutjaumajut erkartuiviôjomârtomut.

Sâtanase inuartiôvok pigiarnermit, sokkosijuilaungilarlo miksekârnerme, miksekârnerle tâpsomanêngilak. Joh. 8, 44.

Engelit attanionitik sapkunamitsuk, iglutigle kemaklugo pijut, kellarutinut issokangitunut tâktome kumergusiupait, erkartuiviub uvloksanganut angijomut. Jûda. v. 6.

Ikkoma kamitsuitok pijarêrsimavok Sâtanasemut Engelinginnullo. Mat. 25, 41.
(Takko. 20, 10).

5. Kanok Engelit ajortut (—) illingavât (inungnut)?

Sâtanasib inuit ajornek pivlugo pitsartunerminut pigilaukpait. Piniarvekarpok okpingitune, okpertullo sangutinasuarpait Kristusemit (Kap. 7, 5.)

Tillivagit inukattigènut, ijingit uititaulerkovlugit, sagiarkovlugit tâktomit kaumajomut, Sâtanasiblo pitsartuninganit Gûdemut. Ap. pin. 26, 18.

Sillaksûb tamattoma Gudingat okpingitut issumnangit takpètilaukpait, okautsit tussarnertut kaumarninganik takkokonagit, Kristusib pinarnarninganik. 2 Kor. 4, 4. (Efes. 2, 2. 2 Tim. 2, 26.)

Sâtanasib pijomavâse, sannèjaromavluse kakkojaksatitut. Luk. 22, 31.

Kapitel III.

Jnûb illinganerilauktanga kiglinganit, kattangninga asserorningalo.

1. Kanok Gûdib inuk pingortilaukaûk?

Gùdib înuk adsiminut pingortilaukpâ.

Gûde okarpok: Inungnik adsiptingnik senalaukta, adsiòjunik uvaptingnut. Gûdiblo inuk adsiminut pingortipâ, Gûdib adsinganut pingortipâ. 1 Mòs. 1, 26, 27.

2. Kanok inûk (Gûdemut illingalaukâk) adsiûnitik pitjutigalugo (—)?

Adsiûnitik Gûdemut pitjutigalugo inuk sivorlerpàk illagêngnekalaukpuk Gûdemut piloringnartomik, nuna attaniotivigilaukpâk, issumagijaumavuglo tokkosuikovlugik.

(Illinganek passijaksaungitok)

(1 Mos. 1. 26. Kap. 2, 17. 19.)

3. Kanok innûk kattalaukâk illinganermit passijaksaungitomit?

Illinganermit tamattomangat innûk kattalaukpuk, Sâtanasemut uivèrijautailitingimanik nâlenginermut Gûdemik; taimâglo ajornek sillaksoarmut tikkilaukpok.

(Kattangnek ajortomut.)

Innungmut atautsemut ajornek sillaksoarmut tikkilaukpok. Ròm. 5, 12.

Inùb atautsib nàlengininganut, unuktut ajortokartitaumavut. Ròm. 5, 19.

Kuglugiab pingitsertorlune Eva uivèridlarlaukpâ. 2 Kor. 11, 3. (1 Mòs. 3.)

4. Kanok taipsomanemit inuit ilûnatik illingavât?

Taipsomanemit inuit ilùnatik ajortullijòvut. Illingatuinangilat ingergamik idluitomut, idluartullinermiglo sapperlutik, piniarmarikivâlle idluitok, piniartaililutiglo idluartomik.

(Illinganek ajortomut.)

Adsigèngitokangilak mâne, ilùnatik ajortullijòvut, Gùdemullo nertortaujuksaunitik ajulerlugo. Ròm. 3, 23.

Uvinermit erniangòjok, uviniòvok. Joh. 3, 6.

Inùb òmatingat issumaksarsiorningit ajorput sorrusionerminit. 1 Mòs. 8, 21.

Inugle òktortaulerpok, ikligunerminut kajumiksartauvlune uèrisartaugame. Kingorngane ikligunek salakalerangat, ajortullinermik sakkertitsivok; ajortullinerle attortaukpat, tokkomik sakkertitsivok. Jak. 1, 14. 15.

Okarupta ajortullilaungilagut, sæglotunerarpavut, okausingalo uvaptingnèngilak. 1 Joh. 1, 10.

Ajungitomik piniaraksaminik kaujimajok, piniangitorlo, tâpsomunga ajortulliarutauvok. Jak. 4, 17.

5. Kanok inuit (tikkitsungnarkât) illitarksinermut ajornekarnermingnik (—)?

Illitarksinermut ajornekarnermingnik inuit tikkititauvut Gûdib perkojanginnut.

Perkojanut ajornerit illitarijaulerput. Rôm. 3, 20.

Ajornek illitarilaungilara perkojanut kissênut; Ikligunek nellolaurapko perkojat okalaungipata: ikliguktuksaungilatit. Rôm. 7, 7. (2 Môs. 20. Rôm. 2, 14. 15.)

6. Sumik inuit ilûnatik, sôrlo sivorlerpâktitut, akkiniarutiksarsilaukât?

Sôrlo inûk sivorlerpâk, taimàk inuit ilûnatik akkiniarutiksarsilaukput Gûdib ningausinganik, pitlartaujariakarnermiglo, ilûnatik ajortullilaungmata.

Gûdib ningausinga killangmit sakkerpok inuit ajortullininginut, idluitullininginullo tamainut. Rôm. 1, 18.

Gudiungilatit kuviasutekartomik idluitullinermik; ajortok sângnêtsungnangilak. Img. 5. 5. (Efes. 2, 1 — 3.)

7. Ajornerub pitlarutauninga kanok taijauvà?

Ajornerub pitlarutauninga tokkomik taijauvok, illuliutivaillo timib tokkojarjakarninga, ajulernerillo tamaita, pijokartut inôtseme, piloringinerlo illukut, inôtseme tamattomane aipanganelo.

Ajornek tokkomik akkekarpok. Rôm. 6, 23.
Tokko innungnut tamainut kiblêmavok, ilûnatik ajortullilaungmata. Rôm. 5, 12.
Kênavit kitsijarningane nerkiksarnik êsijuksauvotit, ivsungormikârtinak senajaujutigilauktat. Ivsôvotille ivsungortuksaugivotit. 1 Môs. 3, 19.
Idluarnek nunakattigêksoarnik nertornartitsivok, ajornerle inuit nachonautigivat. Sal. okal. 14, 34. Jerem. 2, 19.
Gudekangitut ullapirsautekangilat, Gudiga okarpok. Jes. 57, 21.
Idluitullinipse apsimatipâse Gudipsingnit, ajortulliniselo pivlugit Gûdib kênane allartipâ illipsingnit, tussaromanase. Jes. 59, 2.
Nâlengitut pitlartaujomârput ânianartoksoarmut issokangitomut, Nâlekab kênanganit pitsartuninganillo ânanaujoksoarmit pijomut. 2 Tess. 1, 9.

Kapitel IV.

Jnûb piulijauninga Jêsuse Kristusemut.

I. Gûdib pijomajanga saimanartok inuit ajortoggit pivlugit, kanok illingavâ?

Gûde pijomalaungilak inuit ajortomut piloringinermêtsainarninginnik, piulijauningalle issokangitomit kajusijutigilaukpâ.

(Gûdib kajusimaninga piulijauniptingnut issokangitomit.)

Gûdib inuit ilûnaita piulijaukojomavait, miksekârnermiglo illitarksititaukovlugit. 1 Tim. 2, 4.

Sôrlo miksekârtomik inôgama, Nâlegak Nâlegak okarpok: Idluitullijub tokkunga kuviagingilara, idluitullijorle sâlerkovara apkutigilauktaminit inôkovaralo. Hesek. 33, 11. Nertortaule Gûde Nâlegaptalo Jêsusib Kristusib atâtanga, saimausertivut anernelingnut saimanartunut sunatuinarnut, killaub pinginnik illangiutitilluta Kristuseme. Sôrlo taipsomane anerilaungmatigut sillaksoak tung-

anilijaukârtinnago, ivsornaikovluta pitlaraksaukonatalo sângane naglingnerme.
Efes. 1, 3. 4.

2. Kanok Gûdib piulijaunek tamadsa parngnairutigilaukatk?

Piulijaunek tamadsa parngairutigilaukpâ ingminik nellojunut nellonarungnaititsingilaunginame, inuillo angerkattigêngnetokamut illingalauktut, tunitsivigilauramigit perkojanik, kivgartornermiglo tunergutit pivlugit, angernerniglo.

(Parngnanairutjinek piulijaunermik nelliutsiarinerme.)

Nelliutune anigortune Gûdib nellojut tamaita issumamingnik inônialauktut, kamangitsertorlaukpait; ingminik nellonarungnaititsingigaloarane, unuktunik ajungitullivigingmatigut, sillalukojivlune killangmit, perorsijallo perorkovlugit, nerkiksaptingnik tunitsivigilaukpâtigut, kuviasungnermiglo ômatiptingne. Ap. pin. 14, 16. 17. (Ap. pin. 17, 26 — 28.)

Ilipse inukattigêngôvose ivsornaitunik Nalekamut Gûdipsingnut. Ilipse Nâlekab Gudipse anerilaukpâse inukattigêkotiminut inukattigêngnit tamainit nunamêtunit.
5 Mos. 7, 6.

Okperviksak tikkerkârtinago perkojanut aulaijungnangertitauvogut palangertauvluta, okperviksak sakkijartuksak nelliutsiarivlugo. Perkojat tagva sugiartautiksarilaukpavut Kristusemut, idluartitaukovluta okpernermut.
Galat. 3, 23. 24.

Tupek sivorlek adsigègutiksaulaungmat taipsomane, tagvane tunijingmatta tunergutinik tokkotaniglo, Gûdemiglo kivgartortub issumanga tamakkoa nâmaksitilugo ajorpat.
Ebr. 9. 9.

Gûdib kuglugiak okautivâ: Omisuktigèngnermik pititsijomavunga ilingne arnamelo, kinguvâksarne kinguvâksanginelo. Arnable kinguvâksangat niakuit tullidlaromârpa, igville kingmingagut kèjomârpat.
1 Môs. 3, 15.

Pivlunga aglait ilunamassiatik nellautsijuksaungmata, Mòsesib nellautaijullo aglanginne, Dâvidiblo imgerutinginne. Luk. 24, 44.

Nâlegak itsak okalaukpok Profètekotingita idluartut kanningitigut, piulijomavluta kenugijiptingnit, ômigijiptalo ilùnaita agganginit.
Luk. 1, 70. 71.

3. Kanok Gûdib piuliklernek tamadsa piniarlaukaûk?

Piuliklernek tamanna Gûdib piniarlaukpa Jèsuse Kristusekut, sillaksoarmut tikkisimajokut, ajortullijut piloriktilugit.

(Piulijaunerub piniarutauninga nelliutub nelliutiningane.)

Jèsuse Kristuse sillaksoarmiut Piulijingat.

Tamadsa ila nellâgut miksekârpok, okausiôlunelo akketûjomik, pivianartomik, Kristuse Jèsuse nunamut tikkisimangmat ajortullijut piloriktitsartorlugit. 1 Tim. 1, 15.

Inûb erningat tikkisimavok tammarsimajut kenneriartorlugit piloriktitsartorlugillo. Luk. 19, 10.

Mattomunga Gûdib naglingninga uvaptingnut sakkersimavok, Gûdib Ernetuane tillilaungmago nunamut, uvagut tâpsomûna inôkovluta. 1 Joh. 4, 9.

4. Jêsuse Kristuse kinauvâ?

Jêsuse Kristuse Gûdib Ernetuariva illinganingallo adsimarigivâ.

Ananauninga tækkolaukpavut, Ernetuangat ananauningatut Atâtamit pijub, saimarnelijartok, miksekârnelijartorlo. Joh. 1, 14.

Okperlaukpogut illitarksilerlutalo Kristusiôgavit, Gûdib ômartub erninga. Joh. 6, 69.

Uvangalo Atâtalo atausiôvoguk. Joh. 10, 30.
Uvamnik tautuktub Atâta tautukpâ. Okpingilatit Atatamnênama Atâtalo uvamnêmât?
Joh. 14, 9. 10.

Tâmna ananauningat kebleriutigiva, illinganingallo adsiluanga. Ebr. 1, 3.

5. Gûdib Erningat suna pigilerlaukpaûk?

Gûdib Erningat inûb illinganinga pigilerlaukpâ, inungorlaukporlo nellâgut, Anernermit hailigemit pilune, erniarijaulaukpok uigasungmut Marìamut.

(Miklilerninga.)

Engelib Gabriêlib Marìa okautivâ: Anernerub ajunginerub kollangiarniarpâtit kotsingnermêtublo pitsartuningat ullingniarpâtit; tamana pivlugo ivsornainek ernijaksat Gûdib Erninganik taijaujomârpok. Luk. 1, 35.

Okausek uviniôlerpok, inukattigalutalo.
Joh. 1, 14.

Sôrlo sorrutsit uvinekarlutiglo aukangmata, tâmna ukkutitunâk tamakkoninga illangiusimavok. Ebr. 2, 14.

Tâmna Gudetun — igaloalaurame, nertornautigilaungilâ, Gude adsigilugo; ingminigle nikkanarsarlaukpok, kivgatun-ilerdlune, inutuinak

âdsigilerlaukpâ, inutuinaujotullo illinganinga naipitaulaukpok. Fil. 2, 6. 7.

Nelliuninga nelliusimangmat, Gûdib Ernine tillivâ, arnamit erniangôjok. Galat. 4, 4.

6. Uvlut 8ingane nutarak kanok piviôlaukâ?

Uvlut 8ingane nutarak kippijaulaukpok, attekartitauvorlo Jêsusemik.

Uvlut sittamaujortôlermata nutarârsuk kippijaungmat, attekartipât Jesusemik, Engelib taimâk taingmago, sulle anânane timingat illuanêlerkârtinago. Luk. 2, 21.

Ernermik ernijomârpok, tâmna Jêsusemik atseraraksarivat, inutitane piulijomârmagit ajorninginnit. Mat. 1. 21.

(Unipkautsit tamakkoa malliktingit Jêsusib sorrusiôninganik attuarkit: Luk. 2, 22 — 40. Mat. 2. Luk. 2, 41 — 51.)

7. Jêsusib aglisininga innuktut pivlugo, Jâringita 30inganut, sumik (kaujititauvitâ) aglangnut hailiginut (—)?

Jèsuse aglisikpok Atâtama kuviagijanganut, Nâzarethemelaukporlo Jâringita 30 ingat tikkilugo kamagijautinane.

Nutarârsuk aglisikpok pitsartudlarlunelo aner-

nerme, sillatuvaksoadlarlarmelo, Gudiblo saimaningat najorivâ. Luk. 2, 40.

Jêsuselo sillatulerpalliadlarpok, inuuaariôlerpalliavlunelo, saimanarsivalliavlunelo Gûdeme inungnelo. Luk. 2, 52.

Jêsusib angajokângne nâleluarpâk. Luk. 2, 51.

Igloliortiungilâk Mariab erningâ? Mark. 6, 3.

8. Kanga, kanorlo Jêsusib perkojaunine pigiarlaukpaûk?

Jâringita 30ingane Jêsuse baptitaulaukpok Johanesemut baptiterijomut; tagvalo kiblingnadlartomik erniônerartaumavok Gudemut. (Mat. 3, 13 — 17.)

Anernek ajunginek akkarpok kânganut pivlune, (tingmiatut) Taubetut tautukarlune; nippelo killangmit pivok, okartok: Igvit Ernerivagit nagligijara kuviagijaralo. Luk. 3, 22.

9. Ajokertuijônine pigiarkârnago, suna pijokalaukâ?

Jêsuse idluarkutiksaptingnut ilûnane Sâtanasemut ôktorluktaumalaukpok uvaptitut ajornekaranele. (Mat. 4, 1 — 11. Luk. 4, 1 — 13.)

Ajokertuinerôjokangilagut illapsugosugungnangitomik ajulerniptingnik, illunanele oktortaumajomik uvaptitut, ajornekaranele. Ebr. 4, 15.

10. Kanok Jêsusib ajokertuijônine piniarlaukaûk?

Jêsuse sunatuinakut arvertarlaukpok, kivgatun-îdlune aklujoksôvlunelo, illakarlune illiniartiminik.

(a. Kivgartornek Profètiolune.)

Kivgab adsinga attilaukpâ. Fil. 2, 7.

Akluitoksôgaloarlune aklulilaukpok pivluta. 2 Kor. 8, 9.

Terrianiat sittekarput, tingmitsallo killaub attauêtut ublokarput; Jnûble Erninga pekangilak niakome illitsiviksanganik. Luk. 9, 58, (Mat. 10, 1 — 4; Luk. 6, 13 — 16; 10, 1 — 22; 8, 1 — 3.)

11. Sunamik Jêsuse piniarlaukâ ajokertuijônerme Jâringine pingasune?

Ajokertuijônerme Jâringine pingasune Jesusib inuit kaujitilaukpait Gûdib pijomajanganik piloriktitauninginnut; tillijaunineło Atâtamut inuit piulijauningat pivlugo, okpernartilaukpâ tatamnartullinermut.

Nâlekab anerningat najorpânga, taimaimat mingoarlaukpânga, tillilarmalo okautsinik tussarnertunik okâlakovlunga aklujunut. Luk. 4, 18. (Jes. 61, 1 — 3.)

Kanok uvagut kemajungnarkitâ, piulijaunek

taimâk angitigijok kamagingikuptigô? Tamanna Nalekamut okautigijaukârmat tamattominga tussartunut kaujijautitauvok uvaptingnut. Ebr. 2, 3.

Gûdib Jêsuse mingoarlaukpâ Anernermik ajunginermik, pitsartunermiglo, tâmna arvertarlaungmat ajungitulliariartorlune, inûlilaitalo ilûnaita Sâtanasemut sâlauktut, Gûdib illagilaungmago. Ap. pin. 10, 38.

Tâpsominga aktuijut ilûnatik atsuililaukput. Mark. 6, 56.

Piniarnerit piniarutigijakka kigligiutsivut uvamnik Atâtab tillilaungmanga. Joh. 5, 36.

12. Jêsusib inôninga ivsornaitok nuname suksarivitigô?

Jêsusib inôninga ivsornaitok nuname igsaraksarivavut akkiliutiksarsiortaumanerilugolo. (Kap. 8, 1.)

Tamadsa nerkiksara tillijima pijomajanga piniarutigilugo, piniarningalo pijarêrlugo. Joh. 4, 34.

Nellipse akkunapsingne ajornermik passijungnarpângâ? Joh. 8, 46.

Kristusib igsagaksamik kemailaukpok uvaptingnut, tuminginik mallekovluse. 1 Petr. 2, 21.

Anianerilauktamine ôktorluktaunerilauktaminelo ikkajorungnarpait oktorluktaujut.
Ebr. 2, 18.

13. Sumik Jêsuse (piniarlaukâ) ullapkosertaunik- saptingnut (—)?

Naglingnermut inungnik, kunnutuidlunelo Atâtaminik nâleklune, Jêsuse ânialaukpok okumainerpânik, tokkolaukporlo.

(b. Kivgartornek ajokertuinerôlune.)

(Unipkautsit ânianginik tamainik maunga illingavut.)

Pèrsijokangilak inôsimnik uvamnit, tunivarale uvamnik (issumamnik). Joh. 10, 18.
(Mat. 26, 53.)

Nagligosungnersaujokangilak imaitomit, inôserminik tunijomit illanarijane pivlugit.
Joh. 15, 13.

Ingminik miklilerlune, nalainarlauktok tokkomut tokkomut seningajolingmut aglât.
Fil. 2, 8.

Gûdib naglingnine uvaptingnut nertorpâ, (nautsertortaukova) Kristuse pivluta tokkolaungmat ajortoksôlaungniptingne sulle. Rôm. 5, 8.

14. Saimanek, Jèsusib kivgartorninganit ajokertuinerôlune pijok, sunauvâ?

Anianerminut tokkonerminullo Jèsusib ajornivut nangmarlaukpait. (Kap. 5, B. 3.)

Ahâk takka Gûdib saugârsunga, sillaksoarmiut ajorninginik nangmartok. Joh. 1, 29.

Tâmna idluitullinivut pitjutigallugit ikkilertauvok, ajornivullo pitjutigallugit nerkerksudlartitauvok. Pitlartaulaukpok uvagut ullapirsautekarkovluta ikkinginullo inûlijauvogut.
Jes. 53, 5.

Tâpsoma nangminek ajornivut timimine pitilaukpait kejungmut. 1 Petr. 2, 24.

Gûdib ajortomik kaujimangitok, ajortungortilaukpâ pivluta, uvagut tâpsomane idluartitaukovluta Gûdib sângane namagijaujomik.
2 Kor. 5, 21.

15. Kanok Jèsusib inôsinga nuname naggaserlaukâ? Kanorlo inôsinga nutâk killangmut illingajok pigiarlaukâ?

Jèsuse illuvertaulaukpok, uvlûglo pingajuangne tokkungajunit makkilaukpok.

(Kivgartornek Attaniolune.)

Angijorortitauninga. (Mat. 27, 57 — 60.
1 Petr. 3, 19. Mat. 28, 1 — 15.)

Tarniga anernerit inninginnètsainarkoniangilat, ivsornaitokotillo igunaukoniangilat.
Img. 16, 10.

Jèsuse tâmna Gûdib tuppaktilaukpâ, tamattominga ilûnata kigligiutsijiòvogut.
Ap. pin. 2, 32.

Tàmna tunijaumavok ajornivut pivlugit, tupaktitaumijorlo idluarsijutiksaptingnut.
Rôm. 4, 25.
Kristus tokkungajunit makkisimavok, sivorlerpângôvorlo sinnisimajunit. 1 Kor. 15, 20.

16. Makkinime kingorngagut, kanok Jèsusib illiniartine nuname illingavigilaukpagît?

Uvlune 40gine, makkinime kingorngagut, Jêsusib illiniartine sakkijarvigilaukpait inôvlune.

Aniatitaunerme kingorngagut Jêsusib ômarlune Apostelit sakkijarvigilaukpait okpernartunut sakkertitaminut, taipkonunga sakkertiname uvlut 40 git nâvlugit, okarkattigilugillo Gûdib nâlegauvinganik. Ap. pin. 1, 3.
Jêsuse itterlune, akkorngaunut nangerpok, okautilugillo: Ullapirsautekaritse! Taimârlo okarame agganelo senneranelo kemmergojautipait tâpkonunga. Tagva illiniartut kuviasulerput Nâlegak takkogamitsuk. Joh. 20, 19. 20.

17. Kanok Jèsusib piuliklerteônine nuname naggaserlaukaûk?

Jèsuse Kristuse killaliarlaukpok, iksivavorlo Gûdib tallerpiat tungâne.

Tallerpingma tungânut ingitit, ômigijingnik illijerkârtinnanga ittikavît ikovrangannut.
Img. 110, 1.

Betâniamullo aitipait, agganelo kollangiutitidlugit saimarpait. Taimârlo saimartigamikit kemakpait, killangmullo kongmuarpok.
Luk. 24, 50. 51. (Ap. pin. 1, 9 — 11.)

Tâmna killaliarame Gûdib tallerpiat tunganêlerpok, Engelillo, attanersuillo pitsartudlartullo naipertorpât. 1 Petr. 3, 22.

18. Kanok Jèsusib pine piniarvigilaukagit killaliarnime kingorngane?

Killaliarnime kingorngagut Jèsusib tilliklervigilaukpâtigut Anernermik hailigemik, ânanausititsikovlugo tâpsominga (Jesusemik) illuptingne.

Manigoijorle tikkitsomârpat, tillijomârtara ilipsingnut Atâtamit, miksekârnerub Anerninga, tâmna kigligiutsiniarpok uvamnik. Joh. 15, 26.

Ahâk, uvlut tamaita najutsainarpapse sillaksûb naggatânut. Mat. 28, 20.

19. Taimaimat, suna Jèsuseme nellautsilaukâ? sunangorlaukâ?

Jèsuseme nellautsilaukput Testamentetokame nellautaimalauktut Messiase pivlugo; Piuliklertiòvok sillaksoarmiunik.

Igvit Betlehem Efrata mikkijôgaloartotit iglugasait assingnit tausendinit Judæamêtunit, iling-

nit pijomârpok Nâlegak Israêleme, tâpsoma anniviksanga tamaitaksuit pigiarninganit issokangitomillo-ilaungmat. Micha 5, 1.

Nutarârsungmik erniangôjokarpok uvaptingnut, ernermik tunijaujokarpok uvaptingnut, tâpsoma nalegauvinga tuinganêpok, attekarporlo tattamnadlartomik, illisimmajotôjomik, pitsartujomik, sâlakartomik, Atâtamik issokangitomik, ullapirksaijomik. Jes. 9, 6.

Nutaijortomik nuijokaromârpok Isaib napârtoviningamit, napârtuksarolangmiglo amânganit paungakartokaromârtomik. Tâmnalo Nâlekab anerningat, illisimanerub sillatunerublo anerningat, idluarsainerub pitsartunerublo anerningat, illitarksinerub sivôranerublo Nâlekamik anerningat kollangiatsainaromârpa.
Jes. 11, 1. 2.

Inôtsine tunilauruniuk tunergumut akkiliksaerutiksamut kinguvâksarsijomârpok, akkunekalo inôniarpok; Nâlekablo kajusimaninga piganertitauniarpok agganginnut. Jes. 53, 10.
(Mat. 11, 3 — 6.)

Tagva mânna Israêlib kinguvângit tamapse kaujimatsialeritse, Jêsuse tâmna kikkiaktorlauktase seningajolingmut, Gûdib Nâlegangortilâlo Kristusingortilaungmago. Ap. pin. 2, 36.

Takkolaunerdlutalo kigligiutsivogut, Atâtab Ernek tillilaungmago piuliklertiôkovlugo sillaksoarmiunik. 1 Joh. 4, 14.

Assianik piulijiksakangilak, attekangilarlo assianik killaub attâne inungnut tunijaumajomik, piloriktitaujutigijaptingnik.
Ap. pin. 4, 12.

Ilûnatik Gûdib angersimaningit tâpsomane ahailauvut, tâpsomanelo Ameniôvut, Gûde nertortaukovlugo uvaptingnut. 2 Kor. 1. 20.

Kapitel V.

Atâta, Ernek, Anernerlo hailige.

Nellonarungnaititsinermik kanoëtomik Gûdib illinganinga pivlugo Jêsuse Kristusemit pilaukitâ?

Nellonarungnainek Gûde Atâtaungmat, Erniôvlunelo, Anerniôvlunelo hailige Jêsuse Kristusemit pilaukpavut.

Johannesib Gûdib Anerninga takkova (tingmiatut) Taubetut akkartok, Jêsusiblo kânganut

pijok. Ahâglo nippe killangmit okarpok: Tagva Ernera nagliktara, tâmna kuviagivara. Mat. 3, 16. 17.

Aileritse inukattigêksuillo tamaita ajokertoriartorsigik, baptilugillo Atâtab, Ernerub, Annernerublo hailigib attinganut. Mat. 28, 19.

Gûdib saimarligit ullapkoserligillo aglivalliajomik anerimajut, Gudib Atatab sivorngagut issumasimaninganut, Annernerub ivsornaititsininganut, nalekovlugit serparsartaukovlugillo Jesusib Kristusib aunganut. 1 Petr. 1, 2.

Kaujititsinek: Gudib nellonarungnaitininga tamædsa illagêktune okpertune taijauvok: Ajokertutsemik Pingasolinek pivlugo.

A. Gûde Atàta.

1. Kanok Jêsusib Kristusib Gûde (nellonarungnaitilaukaûk uvaptingnut) (—)?

Jêsusib Kristusib Gûde nellonarungnaitilaukpâ uvaptingnut atàtamitut, atàtaptitullo.

Atâtamik illitarksijokangilak, Ernerub kissime, Ernerublo nellojungnaititsomajangita illitarivât. Mat. 11, 27.

Takpaungarniarpunga Atâtamnut, Atâtapsingnullo, Gûdimnut Gûdipsingnullo. Joh. 20, 17.

2. Sunamik Atâtab (nellojungnaitilaukpatigût) Ernime tunergutauninganut (—)?

Ernetuame tunergutauninganut Atâtab nagligosungnerminik nellojungnaitilaukpâtigut.

Gûdib ernine aglât ivlerilaungilâ, tamaptale pivluta tunilaukpa; tâmna illagalugo tamainik tunitsiviginajangipâtigût? Rôm. 8, 32.
Mattomunga Gûdib naglingninga uvaptingnut sakkersimavok, Gûdib Ernetuane tillilaungmago nunamut, uvagut tâpsomuna inôkovluta.
1 Joh. 4, 9.

3. Kanok Atâtab okpertut Jèsuse Kristusemut piniarvigivagît?

Okpertut Jèsuse Kristusemut Atâtab illaliorpait kitorngaminut.

Ilûnase Gûdib kitorngarivâse okpernermut Jèsuse Kristusemut. Gal. 3, 26.
Tâpsominga illaliortut ilûnaita pitsartunermik tunitsivigivait, kitorngaulerkovlugit Gûdemut, okpertut tâpsoma attinganut. Joh. 1, 12.
Kemmergotitse, kanok angijomik naglingnermik Atâtab sakkijartitsivigilaungmatigut, Gudib kitorngangininik taijaukongmattigut.
1 Joh. 3, 1.

4. Sunamik Gûdib kitorngangit manigorutiksakarkât?

Gûdib kittorngangit manigorutiksakarput pattangaititsininganik timekut tarnekullo.

Siarklernise tamaita tâpsomunga pitisigik, tâpsoma issumagitsainarmase. 1 Petr. 5, 7.

Kutsertâk magguk kênaujârsungmik attautsemik akkekarpangilâk? Ukkoa illangallonêt nunamut kattangniangilak Atâtapse perkungipago. Niakupsele nujangittauk tamaita kittitaumavut. Tamanna pivlugo erksiniarase; kutsertavaksoarnit ajunginersaugapse. Mat. 10, 29 — 31.

Issumanerluktuksaungilase okarluselo: Sumik nerrijomârpitâ? sumîglo immeromârpitâ? sumìglônêt anoraksakaromarpitâ? Makkoa tamaita nellojut pinasuarpait; Atâtapse killangmêtub kaujimavâse, tamakkoninga tamainik pijariakarapse. Mat. 6, 31. 32 (v. 26 — 30.)

Nertortaule Gûde Nâlegaptalo Jêsusib Kristusib Atâtanga saimausermatigut anernelingnut saimanartunut sunatuinarnut, killaub pinginik illangiutitilluta Kristuseme. Efes. 1, 3.

B. Gùde Ernek.

1. Jêsuse Kristuse Gûdib Ernerijanga sunauvâ?

Jèsuse Kristuse Gûdib Erninga nellâgut Gùdiòvok. (Kap. 4, 4.)

Pigiarnerme okausek ipok, okauserlo Gûdemêpok, Gûdelo okausiôjok. Joh. 1, 1.

Kristus Atâtanit uvinipkut pivok, tâmna tamainut Gudiôvok, nertortaujok issokangitomut, Amen. Rôm. 9, 5.

Akkerartortaujungnangitomik angijôvok, Gûdemut okpernerub nellonarninga: Gûde sakkijarsimavok uviningme. 1 Tim. 3, 16.

2. Suna (kigligiutsivâ) Gudiôninganik (—)?

Gudeôninganik kigligiutsivut Gûdetun illinganingit piniarningillo.

Jêsuse Kristuse ikpeksak uvlomelo, issokangitomullo tâmnatsainak. Ebr. 13, 8.

Mânna kaujimavogut tamaita nellunginangne. Joh. 16, 30. (2, 25. 21, 17.)

Atâtaga mânna tikkilugo piniarpok, uvangalo piniarivunga. Atâtab piniartanga Ernerubtauk mânnakut piniarutigiva. Joh. 5, 17. 19.

Pitat tamaita okautsemut pingortitauvut, tâpsoma assiagullo pingortisimajokangilak pingortisimajune. Joh. 1, 3.

3. Piuliklernerminut ajortullijunik Jêsuse Kristuse sunangorlaukâ?

Piuliklerninganut nàmaksitilauktanganut akkuliôtigilerpavut.

Kristuseme piulijauviksakarpogut aunganut, tamadsa ajornernit issumagijaujungnainermik.
Efes. 1. 7.

Inûb Erninga tíkkisimangilak kivgartortaujomavlune, kivgartoriartorlunele, inôserminiglo tunijivlune unuktut piulijiksangannut.
Mat. 20, 28.

Gûde atausiôvok atausiôgivok pijitsertok Gûdemut inungnullo, tagva inuk Jèsuse Kristuse, ingminik tunilauktok piulijiksaujomavlune ilûnainut. 1 Tim. 2, 5. 6.

Gûdemut ullapirsarsimavogut Erningat tokkunganut. Rôm. 5, 10.

Gûdib, Kristusemèdlune, sillaksûb inungit ullapirsarlaukpait ingminut, ajorninginnit issumagijungnaerlugit, ullapirsainartomiglo illumertiluta okâlakovâtigut. 2 Kor. 5, 19.

Jèsus Kristus ullapirsautauvok ajornivut pivlugit, ajornivulle kissetaungitut, sillaksoarmiulletauk tamaitaksuit ajorningit pivlugit.
1 Joh. 2, 2.

Ahâk takka Gudib saugârsunga sillaksoarmiut ajorninginnik nangmartok. Joh. 1, 29.

Kaujimatitse nunguniartomut Silberemut Goldemullonêt piulijaunginapse piusekullupsingnit

atâtanut adsiûnipsingnit; Kristusible aunganut erdlingnartomut, tâmna saugârsutut sinnaungasuitotut ivsornaitotullo-ìdlune.

1 Petr. 1, 18. 19.

Taimaitomik ajokertuinerôjomik pijariakarpogut, ivsornaitomik, passijaksaungitomik, ajortokangitomik, ajortolingnit ingmigolingajomik, killangmillo kotsingnersamik; pijariakangitomik ajokertuinerôjutitut taipkotitunak uvlut tamaita tunijijariakakârlune tunergutinik ajornine nangminine pivlugit, kingorngane inuit ajorningit pivlugit; atausiarlune taimailiorlaungmat ingminik tunigame. Ebr. 7, 26. 27.

4. Jèsuse Kristuse sunaugivittigo Atâtamèdlune?

Jèsuse Kristuse tuksiarutjigivavut Atâtame.

Ajortullijokarpat tuksiarutjekarpogut Atâtame Jèsuse Kristusemik idluartojomik. 1 Joh. 2, 1.

Tâpsomuna Gûdemut pijut piulijungnarpait soraijunane; inôtsainarlarmelo tuksiarutivait. Ebr. 7, 25. (Rôm. 8, 34.)

5. Pingortisimajut ilùnatik Jèsuse Kristuse (—) sunaugivatsuk (mânna)?

Jêsuse Kristuse Nalegarivavut.

Atausênarmik Nâlegakarpogut Jèsuse Kristusemik, tâpsomûna ilûnaksoatik pivut, uvagullo tâpsomunga. 1 Kor. 8, 6.

Tamana pivlugo Kristuse tokkovlunelo makkinivok, amalo ômardlune, Nâlegaujomavlune tokkungajunullo inôjunullo. Rôm. 14, 9.

Jèsusib attingane sêrkut ilùnatik sèrkortortuksauvut killangmètullo nunamètullo, nunab attânètullo. Okallo ilùnatik nellonaisaijuksauvut Jèsuse Kristusemik Nâlegaujomik Gûdib Atâtab nertornautinganut.
Fil. 2, 10. 11.

Tâpsoma tamaita tokkotigilaukpait, inôjut kingorngagut nangminermingnik inôniarkonagit, tâpsomungale pivlugit tokkolauktomut, makkisimangmijomullo. 2 Kor. 5, 15.

C. Gùde Anernek hailige.

1. Anernek hailige sunauvâ?

Anernek hailige nellâgut Gûdiôvok Atâtalo, Ernerlo illagilugik.

Aileritse inukattigèksuillo tamaita ajokertoriartorsigik, baptilugillo Atâtab, Ernerub, Anernerublo hailigiub attinganut. Mat. 28, 19.
(Mat. 3, 16. 17.)

Pètrusib Ananiase okautivâ: Sòg Sâtanasib ômatit illumertipaùk, Anernek ajunginek sæglokidlarangnè? Inungnik sæglokitsingilatit, Gùdemigle. Ap, pin. 5, 3. 4.

Gûdib iglogingmasse kaujimangilasê, Gûdiblo Anerningat innigingmasê?
1 Kor. 3, 16.

2. Suna (—) nellonarungnaititsivâ (Gudiôning-anik)?

Gudiôninganik nellonarungnaititsivut illing-aningit piniarningillo Gûdetut.

Anernerub kiglisiniarpait tamaita Gudiônerub ittiningittauk aglât. Inuit nelliat kaujimavâ inûb illuanêtomik, inûb anerninga tâpsoma illuanêtok kissimê? Taimâktauk kaujimajokanginivok Gûdib illuanêtomik, Gudib Anerninga kissime. 1 Kor. 2, 10. 11.
Tamakkoale tamaita Anernerub tâpsoma attausitôjub piniarpait, issumamíniglo ilûnaita attunit illangiutitipait nangminerijaksanganik. 1 Kor. 12, 11 (v. 8 — 10.)

3. Anernek hailige kanoêtomik (—) piniarnek-arkâ (ajortullijune)?

Anernek hailige okpertitsijôvok inungnik Jêsusemut okautsinut tussarnertunut.

Manigoijuble Anernerub ajunginerub, Atâtama tillijomârtangat attimne, tâpsoma ajokertorni-arpâse tamainik, erkaitiluselo tamaínik okau-serilauktamnik ilipsingnut.
Joh. 14, 26.

Manigoijok tikkikune sillaksoarmiut tukkisitiniarpait ajornermik, idluarnermiglo, erkartuinermiglo. Ajornek pivlugo okperlaungimata uvamnut; idluarnerle pivlugo Atâtamut ainiarama, takkoniarungnairupsingalo; erkartuinek pivlugo, sillaksûb tamattoma attaninga erkartortaungmat. Joh. 16, 8 — 11.

Nelliallonèt Jèsuse Nalekamik taisijungnangilak Anernerub ajungînerub pitingipago.
1 Kor. 12, 3.

4. Kanok okpertut piniarvigivagit?

Okpertut innigivait, ajokertoromavlugit, tessiorlugillo manigorlugillo.

Kaujimangilasè timise Anernerub ajunginerub illupsingnètub iglogingmagit? 1 Kor. 6, 19.

Miksekàrnerub anerningat, miksekârnernut tamainut tessiorniarpâse. Joh. 16, 13.

Ilûnatik Gùdib Anerningat tessiortangit, Gûdib kittorngarivait. Rôm. 8, 14.

Atâta tuksiarvigijomavara manigoijomik assimnik tunitsiviokovluse, illipsingnêtsainarkovlugo issokangitomut: Miksekârnerub anerninga sillaksoarmiut pijungnangitangat, takkunginamitsuk illitaringinamitsuglo. Ilipsele illitarivase, illagitsainarmase ilipsingnêniarmallo. Joh. 14, 16. 17.

Sangêniptingne Anernerub ikajorpâtigut. Tuksiarnermik kanok nâmaktomik nellogapta; Anernerublе nangminek tuksiarutivâtigut anersaumijunut okautaujungnangitunut.

Rôm. 8, 26.

5. Kanok pijokarkâ tussânginermut nippinganik?

Anernek hailige kiksartitauvok, [illegible]pinganik tussângikupta.

Gûdib anerninga ajunginek kiksartiniarasiuk, nakkititsiviômajapsingnik uvlormut piulijauviksamut. Efes. 4, 30.

INGMIGOLINGAJUT AIPANGIT.

Piulijaunerub nangminerijauninga.

Kapitel VI.

Apkosinek piloringnermut, okpernermut Jêsuse Kristusemut.

1. Suna Gûdib pijomajanga inuit piloriktitauninginût?

Gûde pijomavok inuit okperkovlugit Jèsusemut, okpernermullo tâpsomunga inòsekarkovlugit nungusuitomik.

> Tamadsa tâpsoma tillijima pijomajanga, Erningauik takkojok okpervigilugolo, inòsekarkovlugo nungusuitomik. Joh. 6, 40.
> Okpertok baptitaujorlo piulijaujomârpok; okpingitorle erkartortaujomârpok. Mark. 16, 16.

2. Okpernek kanok pigialerkâ?

Okpernek okàlanermit okautsinik tussarnertunik pivok.

Nâlekab attinga tailugo tuksiartut piulijauniar-

put. Kanorle okpervigingitatik tuksiarviginajarpatsûk? Kanorle tussaumalaungitatik okperviginajarpatsûk? Kanorle (—) tussarajarkât (okautsaungikunik)? Okpernek tagva okâlanermit pivok, okâlanerle Gûdib okausinginit.
Rôm. 10, 13. 14. 17.

Kristusib okausingit tussarnertut pitsartuniôvut Gûdemit, piloriktilugit ilûnaita tâpkoninga okpertut. Rôm. 1, 16.

3. Okalanek okautsinik tussarnertunik sunamik sullikârkâ?

Okâlanekut okautsinik tussarnertunik illitarksititauvogut ajulidlartomik illinganiptingnik ajorniptingniglo. Anernek hailige akkerartungikuptigo.

Jerûsalem, Jerûsalem (inuit pivait) nellautaijunik tokkotsijotit, illingnullo tillijat ujarkanut millorangne! kittorngattit kattititsomakattalauraloartakka, sôrlo arnaungub piarkane kattitimagit esarkominut; pijomalaungitosele.
Mat. 23, 37. (Ap. pin. 7, 51. Kap. 13, 46. 2 Kor. 2, 15. 16.)

Tamannale tussaramitsuk, kibliktaulerput ômatimikut. Ap. pin. 2, 37.

Uvanga inukullôjunga, kia piuliniarpânga tokkub tamattoma timinganit? Rôm. 7, 24.

4. Sunamik illitarksinek tamanna illakarkâ?

Illitarksinek tamana illakarpok kakkialernermik, tussunermiglo ajortunit issumagijaujungnainermik. (Kakkialernek, ablatsimajunik issumakarnek.)

Kakkialernek Gûdemit pijok kakkialertitsivok piloringnermut, tamattominga inuk kakkialingilak; kiksarnerle nunab pingit pivlugit tokkotitsivok. 2 Kor. 7, 10.

Gûde nâpkigilaunga pitsiarnit pivlugo, ajornikkalo pêjarkit napkigosungnit angijoksoak pivlugo. Idluitullimanerale illitarilerpara, ajortullimaneralo sâmnêtsainarpok, ilingnut kissiane ajortullilaukpunga, idluitullilarmalo sângne. Img. 51, 3. 5. 6.

Tunergutit Gûdib kuviagijangit imaiput: anernermik kapiasuktomik, ômamiglo kapiasuktomik serkomisimajomiglo, Gûde nachoniangilatit. Img. 51, 19.

5. Sunamik sulle kakkialernek malliktekarkâ?

Kakkialernek malliktekarpok okpernermik, imaipok: kaujimatsiarmaringnermik Jèsuse sillaksoarmiut piulijigituinangimatsuk, uvangaletauk piulijigigapko, uvamnuttauk kaitsijok issumagijaujungnainermik ajortunit, aune tokkonelo pivlugik.

Okpernek tættekarniôvok tunganartomik neriugijaksanut, kollarnangitorlo tækkuksaungitunut. Ebr. 11, 1.

Sôrlo Môsesib kuglugiangôjartok nappautilaungmago inukangitome, taimâktauk Inûb Erninga napautsaujariakarpok; ilûnatik okpertut tâpsomunga assiôkonnagit, nungusuitomigle innôgutekarkovlugit. Joh. 3, 14. 15.

Sumik piniartuksauvik piloriktitaukovlungâ? Nalekamut Jêsusemut Kristusemut okperit, tagva piloriktitauniarpotit iglomiokattitillo. Ap. pin. 16, 30. 31.

Nâlegak erkaringa nâlegauvingnut tikkikuvit! — Ahamarik okaupagit: uvlome aiparilârpagit Paradiseme. Luk. 23, 42. 43.

Akkekangitomik idluarsititaulerpogut, tâpsoma saimarsautanut, piuliklernermut Kristusib Jêsusib pijanganut; tâmna Gudib sakkertilaukpâ saimauserviôkovlugo okpernermut tâpsoma aunganut, idluarnek sângmine nâmagijaujok nellonaeromavlugo issumagijungnaeramigit ajornerit, Rôm. 3, 24. 25.

6. Sunamîk (piksarsivitâ) okpernermut (—)?

Okpernermut piksarsivogut idluarnermik Gûdib sângane nâmagijaujomik, ullapirsaumiglo tâpsomunga.

Piniarnernut pingitok ajortullijunigle idluartitsijomullo okperune, tâpsoma okpernine idluarsijutiginiarpâ. Rôm. 4, 5.

Mânnale okpernermut idluarsititaulerapta, Gûdemut ullapirsautekarpogut Nâlegaptigut Jèsuse Kristusekut. Rôm. 5, 1.

Gûdib nâlegauvinga nerriniònanelo immerniôngilak, idluarneôvorle, ullapirsauteôlarmelo kuviasungneôlunelo Anernerme ajunginerme. Rôm. 14, 17.

7. Okpernermut (Sunangolerkitâ) (—)?

Okpernermut kitorngangorpogut Gûdemut, kingormgujijuksangorlutalo inôtsemik nàksaungitomik.

Anernerub anernivut kaujitipait kitorngaugapta Gûdemut. Kitorngauguptale kingormgujijuksaugivoguttauk, imaipok, Gûdemik kingormgujíluta Kristuselo kingormgujikattigalugo. Rôm. 8, 16. 17.

Erninganut okpertok, inôsekarpok nungusuitomik, Erninganut okpingitub inôsek takkoniangila, Gûdib ningausingalle kollangiangînarpâ Joh. 3, 36.

8. Inûb ablatsangorninga illumigut sunauvâ?

Inûb ablatsangorninga illumigut (sâlernek,

ubvalo utternek Gudemut), pigiarniôvok inôtsêmut nutâmut Kristuseme.

Tillivagit innukattigênut, ijingit uititaulerkovlugit, tâktomit sârkovlugit kaumajomut, Sâtanasiblo pitsartuninganit Gûdemut, ajorninginit issumagijaujungnainermik pitit[illegible]kovlugit, kingormgujaksamiglo pekarkattigekovlugit ivsornaititaujomârtut okpernermut uvamnut.
Ap. pin. 26, 17. 18.

Ahamarik, ahamarik okaupagit: Nutâmik erniangôngitub, Gûdib nalegauvinga takkojungnangila. Joh. 3. 3. (Tit. 3, 5.)

Kristusemêtokarpat, tâmna nutangortitauvok; pitokak itsungnaerpok, ahâk ilûnatik nutângorsimavut. 2 Kor. 5, 17.

Inôvunga uvangaungitorle, Kristusele inôvok illumne. Mânnale uviningme inônimnik, tamattominga inôvunga okpernerme Gûdib erninganut, nagliktimnut, ingminiglo tunijomut pivlunga. Gal. 2, 20.

9. Inûb sâlerninga kia piniarnerivaûk?

Inûb sâlernine nangminek piniarneringilâ, Gûdible nâpkigosungningat piniarnerivâ.

Igvit sâtilaunga, tagva sâtitauniarpunga: igville Nâlegak Gûdigigapkit. Jer. 31, 18.

Uvamnut tikkitokarungnangilak, kissiane Âtatab tillijima amuarpago. Joh. 6, 44. (v. 65.)

Saimanermut piulijaumavose okpernermut; ilipsingnik taimaingilase, Gûdible tunergutâ tamanna. Efes. 2, 8.

Kristuseme makkisimavose okpernermut Gûdib pititsininganut, (Jêsusemik) tokkungajunit tupaktitsilauktomut. Kol. 2, 12. — (Mat. 16, 17. Ap. pin. 16, 14. Gal. 1, 15. 16.

Kapitel VII.

Okpernerub paungangit, ubvalo ivsornailinek.

1. Kanok (illingavât) Jêsusemut Kristusemut okpertungolerlauktut (—)?

Ilûnatik Jêsusemut Kristusemut okpertungolerlauktut, okpernekut mattomûna ivsornaititaumavut aunganut.

Ubvarsimavose ivsornaititaumaluselo idluarsititaumavose, Nâlekab Jêsusib attinganut, Gûdiptalo anerninganut. 1 Kor. 6, 11.

Kristusib aungat issumavut epkêjarpait piniarnernit tokkonartunit, Gûde ômartok kivgartorlugo. Ebr. 9, 14.

2. Sumîk Gûde (pijomavâ) okpertunit (—)?

Gûde pijomavok okpernerme ômartome piniarnilingme ivsornailinermik pinasuadlarkovluta.

Gûdib pijomajanga imaipok ivsornaikovluse. 1 Tess. 4, 3.

Tâmnale ivsornaitoksôngmet ilipsingnik kaikojijok malliklugo, ilipsetauk ivsornaititse arvertarnipsingne tamaine. 1 Petr. 1, 15.

Ivsornainermik pinasuaritse, tâpsominga pinasuangitut Nâlegak takkoniatsenginamitsuk. Ebr. 12, 14.

Piloridlarput ivsornaitunik ômatigit, Gûde takkojomaramitsuk. Mat. 5, 8.

Jêsuse Kristuseme okpernek naglingnekut pinniarnilik kissime nâmagijauvok. Gal. 5, 6.

Sôrlo time tokkungangmat anernekangikune taimâktauk okpernek tokkungagivok ajungitullinermik illakangikune. Jak. 2, 26. (Luk. 1, 74. 75. 2 Petr. 1, 3 — 7.)

3. Ivsornailinek kanok illingavâ?

Ivsornailinek imâk illingavok: ajortunnit

epkêjartaujomavluta, imaipok: attaniotiviôjomaerluta tàpkonunga, ajungitunelo tamaine aglisikluta pivalliajomavlutalo.

Kristusib nangminek ajornivut timiminut pitipait kejungmut, ajortullinermik tokkungalerkovluta, idluarnek inôniarvigilugo; tâpsoma ikkinginnut inûlijauvose. 1 Pètr. 2, 24.

Jèsuse Kristuse ingminik tunilaukpok pivluta, piulijomavluta idluitunit tamainit, ivsornaitítsivlunelo nangminek inukotiksaminik, attaruilijunik piniarnernut ajungitunut.
Tit. 2, 14. (v. 11. 12.)

Taimaitomik angersimanekarapta nagliktakka, epkèjarniarta uvingub tarniblo sujungninginit tamainit, nâmaksivallialutalo ivsornainermik Gûde sivôragilugo. 2 Kor. 7, 1.

Ajornek attaniotitailitisiuk timipsingne tokkojuksame ikliguninga mallitsennago.
Rôm. 6, 12.

Kristusib inukotingita uvinitik ikligunerit kajungilarnerillo illaliudlugit pitipait seningajolingmut. Gal. 5, 24.

Nâlegapta Jèsusib Kristusib saimarsautâne, illitarijauninganelo aglisivalliatitse.
2 Petr. 3, 18,

Nelliat taimaitomik nerriugíjaksakartok tâmna ivsornailiniarpok, sôrlo tâmna ivsornaimat.
1 Joh. 3, 3. (Efes. 5, 25 — 27.)

4. Suna pivlugo tamanna pijariakarkâ?

Okpertuttauk sulle ajornekarmatta, ajornilingmiglo inôsekarmata naggatiksamingnut tikkilutik.

Okarupta: ajortokangilagut, uvaptingnik nangminek uivèrivogut, miksekârnerlo uvaptingnèngilak. 1 Joh. 1, 8.

Ajornerit allarlavut uvaptingnut nippingatsainartut erkinautigijavullo. Ebr. 12, 1.

5. Suna (agvianarkâ) okpertunut ivsornailinerme (—)?

Sâtanasib, sillaksoarmiullo ôktorlungningit agviarutigivait ivsornailinermingne. (Kap. 2, 5.)

Sillaksoarmik nagligosungniarase, sillaksûb pinginiglônèt. Sillaksoarmik nagligosuktokarpat Atâtab naglingninga tâpsomanèngilak. Sillaksoarmètut tamaita, uvingub ikliguningit, ijib allianingit, pimariuternerillo, Atâtamit pingimata, sillaksoarmille pivut.
1 Joh. 2, 15. 16.

Gûdemit erniangôjok ajortullingilak; Gûdemille erniangôjok ingminik udsertorpok, ajortublo (Sâtanasib) aktorniangila. 1 Joh. 5, 18.

Sillatuniaritse udsertorluselo; akkerartortise Sâtanase arvertangmat Loevetut nipliâjoksoatut, èjaksarsiorlune nellianik. Tâmna okpernermut akkerartorsiuk sôngoluse.
1 Petr. 5, 8. 9.

Gûdib saputsiniksanga attiniarsiuk, Sâtanasib pingitsertorlune uivèriklerninginnut sôngokovluse. Uviningmut aungmullo sorsungnianginapta attaniviksoarnulle pitsartujoksoarnullo sillaksûb attanninginnut, sillaksûb mattoma tâktoningane attanniotijunut, anernernut ajortunut killaub attânetunut. Efes. 6, 11. 12.

6. Ivsornailinek kia piniarnerivaûk?

Ivsornailinek tamanna pitsartunipta nangminerijapta piniarneringilâ, Gûdible saimaningat.

Piginanga piniarungnangilase sumik.
Joh. 15, 5.

Gudiôvok pititsijok illupsingne pijomanermiglo nâmaksititsinermiglo idluarijaminut. Fil. 2, 13.
(1 Tess. 5, 23. 24.)

Ajungitulliamik pigiarlauktub illupsingne, tâpsomatauk nâmaksitiniariva Jèsusib Kristusib uvlungat nelliutininganut. Fil. 1, 6.

Jèsuse Kristuse Gûdemut illingatitaumavok illisimajutiksaptingnut, idluarsijutiksaptingnullo, ivsornaijutiksaptingnullo, piulijaujutiksaptingnullo. 1 Kor. 1, 30. (Gal. 6, 14.)

Uvanga napârtôvunga Waineliksak idluartok, Atâtagalo Waineliksamik perorsêviliortôvok. Akkerkut ilûnaita uvamnêtut paungakarpaktut piunginingiunik pêjaiviginiarpait, paungakarnersaukovlugit. Joh. 15, 1. 2.

7. Kanok kissiane ivsornailinermik pinasuarungnarkitâ?

Tuksiarnermut pijârnermullo kissiane, aipakarasuatsainarnermullo Piulijiptingnik, ivsornailinek akpaliutivigijungnarpavut.

Issumamigut nangerasugijok kammalerle ochoniarkonnago. 1 Kor. 10, 12.

Pigârluselo tuksiaritse ôktorlungnartomut pekonase. Anernek pijomagaloarpok, uvinigle sangêpok. Mat. 26, 41.

Illumnêtsainaritse, uvangalo illupsingnêdlunga. Sôrlo akkerok paungakarungnangimat ingminik, Waineliksab napârtunganêtsainangikune: taimainivosetauk illumnêtsainangikupse. Uvanga Waineliksab napârtôvunga, ilipse akkerôvose. Uvamnêtsainartok, uvangalo tâpsomanêdlunga paungakarniarpok unuktunik.
Joh. 15, 4. 5.

Kapitel VIII.

(Kapitelib sivorliub malliktingit.)

Inôsek naglingnerme, mallingnerlônêt Gûdib perkojanginnik.

1. Ivsornailinerub piginasuartanga sunauvâ?

Ivsornailinerub piginasuartanga arvertarniôvok Gûdib perkojanginne, Jêsusib Kristusib igsagaksakartitsilaungninga malliklugo.

Tamanna kaujijutigivavut illitarigaptigo, perkojangit nâlekuptigik. 1 Joh. 2. 3.

Ilûnase issumakaritse Jèsusib Kristusib issumakarningatut. Fil. 2, 5.

Tâpsomanêtsainarlune okartok, arvertartuksaugivok, sòrlo tâmna (Jêsuse) arvertarlaungmat. 1 Joh. 2, 6.

Pijomajara piniarutigingilara, Atâtable pijomajanga tillijima. Joh. 5, 30.

(Perkojat tellimaujortut, 2 Mos. 20.)

2. Kanok Gûdib perkojangit tamaita illagêktitaumavât?

Gùdib perkojangit tamaita illagèktitaumavut

perkojame pijariakortonerpaujome: naglingnermik Gûdemik inukattiptingniglo.

Gûdingnik Nâlegarnik nagliktuksauvotit ômatingnut tamânut, tarningnullo tamânut, issumangnullo tamainut. Tamanna pijariakarnerôjok angnerlo perkojak. Aipangale tâpsotunakipok: Inukattingnik iliktut nagliktuksauvotit. Perkojangnut ukkungnunga maggungnut perkojat ilûnatik illagêkput nellautaijullo aglangit. Mat. 22, 37 — 40. (Mark. 12, 30. 31.)

Perkojat nellonaititangit angnerpâk imaipok: Naglingnek ômamut ivsornaitomut, issumamullo passijaksaungitomut, okpernermullo takkomorjuitomut. 1 Tim. 1, 5.

A. Naglingnek Gûdemik Piulijiptingnik.

1. Naglingnivut Gûdemik nakît pivâ?

Naglingnivut Gûdemik okpernermit pivok, imaipok: illitarksinermit Gûdib naglingninganik, Kristuse Jèsusemêtomik.

Naglingnek tamadsa, uvagu[illegible] aptigoungitok, tâpsomale nag[illegible]ut, Erninelo tillilaungmago ullapirsautau[illegible]vlugo ajornivut pivlugit. 1 Joh. 4, 10.

Nagligilavut, tâpsoma naglikârmatigut.
1 Joh. 4, 19.
Gûdib naglingninga kovijaumavok ômatiptingnut Anernermut ajungïnermut. Rôm. 5, 5.

2. Naglingnek Gûdemik kikune nagvartaungilâk?

Naglingnek Gûdemik sillaksoarmik nagligosuktunêngilak.

Sillaksoarmik nagligosungniarase, sillaksûb pinginiglônêt. Sillaksoarmik nagligosuktokarpat, Atâtab naglingnínga tâpsomanêngilak.
1 Joh. 2, 15.
Uvingub issumanga ômisungniôvok Gûdemik.
Rôm. 8, 7.
Angajokângnut maggungnut kivgartortokarungnangilak; aipa ômigilârpâlônêt, aipa nagligilugo; ubvalo aipa ungagilârpâ, aipanga nachogilugo. Gûdelo nunab pingillo atautsekut kivgartorlugit sapperpose. Mat. 6, 24.

3. Sunamik naglingnek Gûdemik illakarpalliavâ?

Naglingnek Gûdemik illakarpalliavok, kuviasungnermik Nâlekame soraerungnangitomik.

Takkojomagivapse, ômatiselo kuviasudlarniarput, kuviasungnipsingniglo aksarniktokartuksaungilak ilipsingnit. Joh. 16, 22.
Kuviasutsainaritse Nâlekame, amalo okarpunga, kuviasugitse. Fil. 4, 4.

Kuviasutsainaritse. 1 Tess. 5, 16.

Kuviasukpunga Nâlekame, tarnigalo serrivok Gûdimne. Jes. 61, 10. (Img. 84, 3.)

4. Naglingnek Gûdemik kanok sakkijartitauvâ?

Sivorlermik: Naglingnek Gûdemik sakkijartitauvok arvertarnermut nâlengnerme sivôranermelo Nalekamik.

Illagêllo sôngosivalliavut, Nâlegarlo nâleklugo inôvut. Ap. pin. 9, 31. (Img. 111, 10.)

Nâmaksivallialerta ivsornainermik sivôranerme Gûdemik. 2 Kor. 7, 1.

Atâta nipliâvigigapsiuk, tâmna inungnik adsigêngititsinane erkartuijok, ilûnatik piniarninginnut, tagva arvertaritse koksasukluse nunamênipsingne; kaujimavluselo nunguniartomut Silberemut Goldemullonêt piulijaunginapse piusekullupsingnit atâtanut adsiûnipsingnit, Kristusible aunganut erdlingnartomut, tâmna saugârsutut sinnaungasuitotut ivsornaitotullo-idlune. 1 Petr, 1, 17. 18. 19.

Josef okarpok: Kanok uvanga taimâk anggitigijomik idluitulliartuksauvîk ajortullilunga Gûdemut. 1 Môs. 39, 9.

Nâlenginek ajorniôvok angakoniarnermik, akkerartornerlo Gûdekarniôvok Gûdib assing-

innik, kivgartorniôlarmelo Gûdingoanik.
1 Sam. 15, 23.

Gûdemut naglingnek tamadsa, perkojangit mallikaptigik; perkojangillo ajornangilat.
1 Joh. 5, 3.

Gûde nâlengnarnersauvok inungnit.
Ap. pin. 5, 29.

Perkojakka mallikupsigik, naglingnimnêtsainarpose, sôrlo uvanga Atâtama perkojangit mallikapkit, naglingninganêtsainarlungalo.
Joh. 15, 10.

5. Aipanganik:

Naglingnek Gûdemik sakkijartitauvok kujalinermut okausiptigut piniarniptigullo, tunnergutingit tamaita pivlugit.

Tamainik kujalititse: tamadsa Gûdib pijomajanga ilipsingnut Kristuse Jêsuseme.
1 Tess. 5, 18.

Tamaita kujalijutiginiarsigik soraerase Gûdemut Atâtamullo, Nâlegapta Jêsusib Kristusib attingane. Efes. 5, 20. (Luk. 17, 11—19.)

Tamaita piniarnise, okarangapselônêt piniarangapselonêt, ilûnaita piniarsigik Nâlekab Jêsusib attingane, kujaliluselo Gûdemut Atâtamullo tâpsomûna. Kol. 3, 17.

6. Pingajuangnik:

Naglingnek Gûdemik sakkijartitauvok sokkosijuitomik taettekarnermut tâpsominga, angernermullo pijomajanganik kapianartokarninganetauk.

Tâpsoma Ernine nangminine aglât ivlerilaungilâ, tamaptale pivluta tunilaukpa; tâmna illagalugo tamainik tunitsiviginajangipâtigût? Rôm. 8, 32.

Tættekarnise eginasiuk, angijomik akkilertaujomârmet tamanna. Ebr. 10, 35. (Jer. 17, 5 — 8.)

Apkutiksarnik Nalekamut perkojilerit, neriugilugolo, tâmna idluartomik illingatitsiniarpok. Img. 37, 5.

Igvit kinauvit, Gûdemut akkerartoromagavit? sennajak sennajiminut okaraloarkâ: Sôg taimâk sennavingâ? Rôm. 9, 20. (Jer. oggu. 3, 39.)

Atâtâk, ajornangilâk ermgusiârsuk una përkovlugo uvamnit? kissiane imerupko; taimâk pijomajat pile. Mat. 26, 42.

7. **Sittamanganik:**

Naglingnek Gûdemik sakkijartitauvok nellâgôrnermut perkojaumanerminut, ômaringnermullo sullijaksanut, siarklinginermut nerkiksat pivlugit, torkoinginermullo.

Pimaklertok sillatovlune nertornartok pijariakortovok. Luk. 12, 42.

Pimaklertit assianik nautsertortaungilat, nellâgôrlutik naipitauvlutik kissiane. 1 Kor. 4, 2.

Pinialeritse issumapsigut innilangaluse, pinniaraksaselo piniarlugit, aggapsingnullo senaniarluse pititse, taimâk perkolaurapse; illusitsiarikluse arvertarkovluse illagingitapsingnut taipkoa illangallônêt attoriakarvigikonago.
1 Tess. 4, 11. 12.

Sullijomangitok nerrijuksaunginivok.
2 Tess. 3, 10.

Siarklernise tamaita tapsomunga pitisigik, tapsoma issumagitsainarmasse. 1 Petr. 5, 7.
(Mat. 6, 25. 33. 34.)

Akluitsomanermik udsertoritse, perkutevaksoakarnek inûb innogutigingimago. Luk. 12,15.
(Mat. 13, 22.)

Iliornise torkuinermut illingangilit, pitakarnerit tamâne nâmagisigik. Nangminek okalaungmat: kemangniatsengilagit allarniarnarlônêt. Ebr. 13, 5. (Luk. 21, 34.)

Pìksakautiôvok angijomik, Gûde ungagilugo, nâmagilugolo tunergutâ. Ittertitsinginapta sumik sillamut, taimaimat, annititsijungnang-

iniarivogut sumik, nellonangilak. Nerkiksakaruptale anorakarlutalo nâmagilavut. Akluitsomajulle, òktorlungnartomut nikanullo kattangniarput, unuktunullo sillainartunut asserornartunullo kajungilârnernut, taimaitut inuit kivitipait kapianartovingmut erkartortauvlutik; torkuinek amangòngmat ajortunut tamainut.
1 Tim. 6, 6 — 10.

8. **Tellimanganik:**

Naglingnek Gûdemik sakkijartitauvok nâmatuinartomik nerrinermut imernermullo, ikliguktailinermullo issumakut, okautsekut, piniarnekullo.

Kaujimangilase timise Anernerub ajunginerub illupsingnêtub iglogingmagît? tâmna Gudemit pijasse nangmineringitasselo. Akkitûjòtuamut pissiangomagapse: taimaimat Gûde nertorsiuk timipsigullo tarnipsigullo, tamakkoa Gûdib perkutigingmagit. 1 Kor. 6, 19. 20.

Udsertoritse òmatise okumailerkonagit nerritûnermut immertûnermullo. Luk. 21. 34.

Nangminek ivsornaitsainarit. 1 Tim. 5, 22.

Ajornek attanerinasiuk timipsigut tokkojuksatigut, ikliguninga nâletsennago.
Ròm. 6, 12.

9. **6 inganik:**

Naglingnek Gûdemik sakkijartitauvok kigligiutsinermut sivôrajuitomut Jêsusib attinganik, mitautigijaunerme unangmijaunermelotauk.

Piloridlarpose, inuit suadlarpase uvanga pivlunga, unangmikpaselo sunatuinarniglo okarnerlugvigikpase, sæglolutik. Alliatitse sivôraniaraselo akkilertautsiaromârapse killangme.
Mat. 5, 11. 12. (Luk. 6, 22. 23.)

Kuviasugitse Kristuse kapiasuktituakattigigapsiuk; ânanauningat sakkeromârviane kuviasutekarkovlusetauk serriniarluse.
1 Petr. 4, 13. (vers. 14. Rôm. 8, 17. Ebr. 12, 1. 2. Ap. pin. 5, 41.)

Uvamnik okausilik inungnut, okautigijomavara Atâtamnut killangmêtomut. Uvamniglo missiutilik inungnut, missiutigijomavaratauk Atâtamnut killangmêtomut. Mat. 10, 32. 33.
(Mark. 8, 38.)

10. 7inganik:

Naglingnek Gûdemik sakkijartitauvok tuksiarnermut katsungaitomut, kittorngatullo îdlune Gûdemut, Jêsusib attingane.

Kannerma okausingit idluarikit ômatimalo unipkausinga illingnut, Nâlegak serngnigijiga piulijigalo. Img. 19, 15.

Tuksiaritse, tunitsivioniarpose tagva; kenneritse nennisiniarpose tagva; avilortaritse upkuêrutsauniarpose tagva. Mat. 7, 7.

Katsungaitomik tuksiaritse! Rôm. 12, 12. (Luk. 18. 1 — 8; 11, 5 — 13.)

Soraerase tuksiaritse! 1 Tessal. 5, 17.

Sumik tuksiarniarupse attimne piniarutitsijomavunga, Atâta nertortaukovlugo Ernermigut. Joh. 14, 13. (Joh. 15, 7; 16, 23. 24.)

Magguk akkunapsingne nuname illagêkunik sumiglonêt tuksiaromavlutik, pijomajatik pilârpâk Atâtamnit killangmêtomit. Mat. 18, 19.

Nâlekab tuksiarninga; ubvalo: Atâtavut killangme malliktingillo. Mat. 6, 9 — 13. Luk. 11, 2 — 4.

B. Naglingnek inukatiptingnik.

1. Sumut (sakkijartitauvâ) naglingnek; innukattemik (—)?

Naglingnek innukattemik sakkijartitauvok naglingnermut Gûdemik Piulijiptingnik, tunganekattigivâlo. (A. 1.)

Nelliat Jêsuse Kristuseôjomik okpertok, Gûde-

mit erniangôvok. Tâpsomingalo ernijomik nagligosuktub, tâpsomangattauk erniangôjok nagligivâ. 1 Joh. 5, 1.

Naglingnartose, Gûdib taimâk naglingmattigut, uvaguttauk nagliktigêktuksaugivogut.
1 Joh. 4, 11.

Mattominga perkojakarpogut tapsomangat, Gûdemik nagligosuktub katangutinetauk nagligijaksaringmago. 1 Joh. 4, 21.

Perkojat tamaita nâmaksititauvut okautsemut atautsemut, mattomunga: Inukattit iliktut nagligiuk. Gal. 5, 14.

2. Naglingnek inukattimik sumik illumajivâ?

Naglingnek innukattimik illumajivok naglingnermik katangutimik, ubvalo okpertut nagliktigêngningannik, naglingnermiglo ilûnainik.

Atautsemik ajokertortekarpose Kristusemik; ilipsele ilûnase katangutigêkpose.
Mat. 23, 8.

Perkojaktârmik tunitsivigivapse nagliktigêkovluse, sôrlo nagligilaurapse, nagliktigêlerkovlusetauk. Tamattomunga ilûnatik illitarksiniarput illiniartigigapse nagliktigêkupse.
Joh. 13, 34. 35.
(Ebr. 13, 1. 1 Joh. 3, 16.)

Sakkijartitsileritse nâlengnermut Gûdemik, naglingnermik katangutemik, naglingnermullo kattangutemik nagligosungnermik ilûnainik.
2 Pêtr. 1, 7.

Nâlekab aglisitilise, pivalliatiliselo nagliktigêngnerme ilipsingnut ilûnainullo.
1 Tess. 3, 12. (Luk. 10, 29 — 37.)

Omigijise nagligisigik; ilipsingnut okauserluktut saimartisigik; ilipsingnik ômisuktut ajungitulivigiuiarsigik; ilipsingnik kiksartitsijut unangmiklertullo tuksiarutisigik. Mat. 5, 44.
(Luk. 23, 34. Ap. pin. 7, 59.)

3. Sunamut naglingnek inukattemik sakkijartitauvâ? Sivorlermik:

Naglingnek inukattemik sakkijartitauvok pinasuarnermut assivut kajungersarnartomik igsagaksakartilugit arvertarniptingnut.

Nenergoase kaumatisiuk inungnut, ajungitulinipsingnik takkokovlugit, Atâtaselo killangmêtok nertortaukovlugo.
Mat. 5, 16.

Ajungitomik arvertaritse nellojut akkorngane, ilipsingnik terliakataijut idluitullinerarluse, ajungitulliarnipsingnik takkokovlugit, Gûdemiglo nertordlerkovlugit.
1 Pêtr. 2, 12.

Sinaungajutauniarase Jùdinullônêt, Grichinullônêt, Gûdib illagêktitanginullonêt.
1 Kor. 10, 32. (Mat. 18, 7.)

4. Aipanganik:

Naglingnek inukattemik sakkijartitauvok nellâgôrasuarnermut idluartûlinasuarnermullo.

Sæglonek iperarlugo, miksekârnermik okausekaritse, ilûnase ingmikôrluse inukatipsingnut; avataukattigêkapta. Efes. 4, 25.

Okausetuinarnut, okatuinarmullonêt nagliktigêktailita, piniarnermulle miksekârnermullo pita! 1 Joh. 3, 18.

Terliarkatainiarase illapsingnik, katangutikka.
Jak. 4, 11. (Kol. 3, 9.)

Naglingnerub inukatine idluitulivigingilâ.
Rôm. 13, 10. (Kap. 13, 8. 9.)

Kapianamêk perkutiminik unuksivalliatitsijok perkutigingitaminut! Kanok akkunêrtigijomik taimainiarkâ? Habak. 2, 6.

Tiglilauktok tigligungnaerle, sennalunele pile aggangminut, ajungitomik piniarle, tunijaksakarkovlugo ajorsartunut.
Efes. 4, 28.

5. Pingajuangnik:

Naglingnek inukattemik sakkijartitauvok

kivgartorosungnermut, pitsiarningnermullo, nâpkigosungnermullo.

Kuviasuktut kuviasukattigisigik, kugviortullo kugviorkattigilugit. Rôm. 12, 15.

Kivgartorkattigègitse saimarsaumut ilûnase attunit tunergusiapsingnut, pimaklertutitut ajungitutitut Gûdib saimarsautânik ingmigolingajunik unuktoksoarnik.
1 Pètr. 4. 10.

Ajungitulilerta tamainut, okpernekarkativut piluarlugit. Gal. 6, 10.

Tunijinek piloringnarnersauvok pillitaunermit.
Ap. pin. 20, 35.

Nunab tamattoma pinginik pekartub, katangutine ajoksartok takkoguniuk, ômatinelo parngnanaerlugo tâpsomunga: kanok tâmna Gûdib naglingninga illumine piginarajarkaûk?
1 Joh. 3, 17. (Sal. okal. 19, 17. 1 Tim. 6, 17 — 19.)

Nâpkinigitse sòrlo Atâtase nâpkiningmat.
Luk. 6, 36.

6. Sitamanganik:

Naglingnek inukatemik sakkijartitauvok kenuèsarnermut, piôjorijuinermullo, saimarsainermut issumagijungnaerningnermullo.

Illiniarvigisinga, kenuênama ômatimnelo piôjoringinama. Mat. 11, 29.

Piloridlarput kenuêtut, nuna pigileramitsuk. Mat. 5, 5.

Piôjoringinermut sunaunersautigênasugigitse nangminipsingnit. Fil. 2, 3.

Piloridlarput ulapirsaijut, Gûdib kitornganginnik taijaujomârmata. Mat. 5, 9.

Ajungitapsingnit ulapirsautekarasuaritse inungnut tamainut. Rôm. 12, 18.

Erkartuiniarase, tagva erkartortauniangimivose; ôminarneraingititse tâgva ôminarnerartauniangimivose; issumagijungnaernigitse tagva issumagijaujungnaerviôniarpose. Luk. 6, 37. (v. 41. 42.)

Issumagijungnaertigêgitse, sôrlotauk Gûdib issumagijungnaervigilaungmase Kristuseme. Efes. 4, 32. (Kol. 3, 12. 13.)

Inuit tammarningit issumagijungnaerupsigik, Atâtapsetauk issumagijungnainiarivait tammarnise. Innuille tammarningit issumagijungnaingikupsigik, Atâtapsetauk issumagijungnainianginivait tammarnise. Mat. 6, 14. 15.

7. **Telimanganik**:

Naglingnek inukattemik sakkijartitauvok tuksiutjinermut ungnik ilûnainik.

Tuksiatsainaritse anernerme ilûnainik pijarialingnik, tuksiarnermullo, kenunermullo, taimailiorkovluse soraerase pigârmititse tamât, ivsornaitut tamaita tuksiarulugit.
Efes. 6, 18.

Tagva mânna kaiblaivunga, tamainit sivorlermik kenujokarkovlugo, tuksiartokarkovlugolo, tuksiarutjijokarkovlugolo kujalijutekartokarkovlugolo inuit ilûnaita pivlugit.
1 Tim. 2, 1.

Illautitaumajut.

Kittorngarêt okpertut malligaksangit.

1. Nulliarêngnut illingajut.

Ilipse angutit, nulliase nagligisigik, sôrlo Kristusib illagêt nagligilaungmagit, ingminiglo tunijub tâpkoa pivlugit. Efes. 5, 25.

Arnat uitik nâlektigit sôrlo Nâlegak. Ue niakoringmago arnab, sôrlotauk illagêt Kristuse niakoringmatsuk, tâmna piulijôgivok timiminut. Sôrlole illagêt Kristuse nâlegaringmatsuk, taimâktauk arnat uitik nâlegaksarivait ilûnainik. Efes. 5, 22 — 24.
(1 Pêtr. 3, 1 — 7.)

2. Angajokâjanut sorrutsinullo illingajut.

Atâtaujose kitorngase ningaksarniarasigik, inugoiniarsigigle nâlektilugit, Nâlekablo okausinginnik kaujitilugit. Efes. 6, 4.
(Kol. 3, 21.)

Ilipse sorrutsit, angajokâse nâleksigik Nâlekame; tamanna pijariakarmat. Atâtaillo anânaillo nâlekik; tamadsa perkojak sivorliôjok, angerosimanilik imâk: Idluarsiniarkovlutit, akkunêrtomiglo inôniarkovlutit nuname.
Efes. 6, 1 — 3.

Jêsusib angajokângne nalekpak.
Luk. 2, 51.

Atâtaminik anânaminiglo uvamnit naglingnersak, illakarniangilak uvamnik. Ernerminiglo panniminiglo uvamnit naglingnersak, illakarniangilak uvamnik.
Mat. 10, 37.

3. Nullêtunullo uigasungnullo illingajut.

Inûsuktut ikliguningit kemangniarkit; idluarnerle pinasuaruk, okpernerlo naglingnerlo ulapirsainerlo ilûnaita Nâlekamut tuksiartut illagilugit ômamut ivsornaitomut.
2 Tim. 2, 22.

Aipakangitub Nâlekab pingit issumagivait, Nâ-

lekab idluarijanganut illingajomavlune.
1 Kor. 7, 32.

Uiningitub Nâlekab pingit issumagivait, ívsornaitsomavlune timimigullo anernermigullo.
1 Kor. 7, 34.

4. Uigarnernut illiarsungnullo illingajut.

Tâmna uigarniôjok idluartok, inotôgune, Gûdemik tættetuakarune, soraeranelo kenuvlune tuksiarlunelo uvlotillugo unuamelo.
1 Tim. 5, 5.

Nâlekab takkorngartat illiarsuillo saputivait, serngnigilaitalo uigarnerit. Img. 146, 9.

5. Angajokâjanut kivganullo illingajut.

Nalegaujose ilipse, kivgase nâmaktomik idluartomiglo piniarsigik; ilipsetauk nâlegakarmigapse killangme kaujilerluse.
Kol. 4, 1.

Kivgaujose ilipse, nâlegase nunamêtut ilûnainik nâleksigik; kivgartornermut inuit takkoanne, idluarijaujomavluse inungnut pinase, ômamulle issumalingasuernermut pititse, Gûde nâleklugo. Kol. 3, 22 — 24.
(1 Pêtr. 2, 18. 1 Tim. 6, 1. 2.)

6. Attannernut inukutaujunullo illingajut.

Inuit ilûnatik attunit attanerijatik pitsartune-

karvigijitik nâlekligit; Gùdemit pingitomik attannersoakangimat; attannersoakartunele Gudemut perkojaumavut. Attannersoarnulle akkerartortub Gûdib perkojanga akkerartorivâ; akkerartortulle erkartortautiksarsiorput naugminermingnut. Rôm 13, 1. 2.
(v. 3 — 7. Img. 101.)

Inungnut nâlegaksaukojaujut tamaita nâlengniarsigik Nâlegak pivlugo: Attannermullônêt, nâlegaujomullônêt, angajokajanullonêt, tillijaumajunut akkiniarkovlugit ajortulijunik, ajungitulijuniglo nertordlerkovlugit. 1 Pètr. 2, 13. 14.
(v. 17. 1 Tim. 2, 1 — 3.)

Attanniviksoarmut tunisiuk attaniviksûb piksanga; Gûdemullo Gûdib piksanga.
Mat. 22, 21.

Gûde nàlengnarnersauvok inungnit.
Ap. pin. 5, 29.

Kaiblainerit soraerutiksamut.

Perkojaunise tamaita piniarlaurupsigik, okaritse: kivgakullôvogut, piniaraksavut kissêta piniarlauraptigik. Luk. 17, 10.
Tagvaie kattangutikka, mikseckârnerillo, illusitsiaringnerillo, idluarnerillo, ivsornainerillo,

naglingnarnerillo, illanarèngnerillo, ilûnaita innutsiarkutaunerit, kujanartokarpallônêt, nertornartokarpallônêt, tamakkoa issumaksarsiorutigisigik: tagva ulapirsaijub Gûdib illaginiarpâse. Fil. 4, 8. 9.

Nangminerle Gûdib ulapirsaijub ivsornailitilise ilûnane illupsigut; anerniselo, tarniselo timiselo illuêngarlutik saputijautsainarlît pitlaraksaukonagit Nâlegapta Jêsusib Kristusib tikkiviane. 1 Tess. 5, 23.

INGMIGOLINGAJUT PINGAJUINGIT.

Saimarsaijutiksat piulijaunermut.

Kapitel IX.

Illagêt, ubvalo okpertokatigêt Jêsuse Kristusemut.

1. **Illagêt, ubvalo okpertokatigêt Jêsuse Kristusemut sunauvât?**

Illagêt, ubvalo okpertokatigêt Jèsuse Kristusemut, illagèngnekarniôvok tâpkonane okpernermut Jêsuse Kristusemut akkunermingnelo attausiolertune, mallingnermullo nellàgôrtomut kigligiutsijune tapsominga.

Tapkonanêdlunga, igvillo uvamnêdlutit, attausiomarilerkovlugit. Joh. 17, 23.

Tagvane Jûde Grichelônêt, tagvane kivgak kivgaungitorlônet, tagvane angut arnarlonêt adsigêngitok ngilak; ilûnase attausiògapse Kristuse Jêsuseme. Gal. 3, 28.

Ilipse inukatigêngôvose ai erimajut, ajokertuijut attaniviksôlutik, inuit ivsornaitut tâpsoma inukotingit; kaikojipse, tâktomit kaumaserminut tatamnartomut piniarninginnik ajungitunik kigligiutsijuksaukovluse. 1 Pètr. 2, 9.

2. Kina illagêt niakorivatsûk?

Jêsuse Kristuse niakôvok illagêktokotiminut aungminut pissiarilauktaminut, igloliorsimajunut tâpsomunga, terrekovlune ujaraujomut.

Tâmna timib niakorivâ, tamadsa illagêt. Kol. 1, 18.

Ilipse Kristusib timigivâse, avatiôvluselo ilûnase attunít ingmigolingavluse. 1 Kor. 12, 27. Kristusib illagêt nagligilaukpait, ingminiglo tunilaukpok tâpkoa pivlugit. Efes. 5, 25. Mânna tagva tujormiôjungnaerluselo takkorngarungnaitose, ivsornaitulle kinguvângukatigivâse, Gûdiblo iglungane iglomiokattauvluse, igloliorsimavluse Apostelillo nellautaijullo tunguvigijanganut; tamattominga Jêsuse Kristuse ujarauvok terrekovlune. Efes. 2, 19. 20. Atâtab piulilaukpâtigut tâktub pitsartuninganit, nûktertilutalo Ernerme erdligijame nâlegauvinganut. Kol. 1, 13.

3. Sunamik okpertut (perkojaumavât) illagêngnermingne (—)?

Okpertut perkojaumavut illagêngnermingnut sakkijartitsikovlugit Jêsusib illagêktokotingita nellâgôrtut illinganinganik.

Okpertut unuktoksuit atautsemik ômatekarlarmiglo, atautsemik tarnekarput (sôrlo.) Ap. pin. 4, 32.

Omarigitse adsigêktomik issumakatsainarluse anernekut, ulapirsautib kellaksutânut. Time atausek, anernek atausek, sôrlotauk kaikojaumagapse nerriuviksakarluse atautsemik kaikojaumanipsingnut. Efes. 4, 3. 4.

Naglingnerme nellâgôrta, aglivalliavlutalo ilûnainik tâpsomunga niakôjomut, tagva Kristusemut. Tâpsomanget time illuitok kattisimavok, navgutsallo ilûnatik ingmingnut navlisimavut ikajortigêngnermut, avatit ilûnatik ingmikôrlutik attornermingnut, piniarnivut time aglivalliagame idluarsivlune; naglingnerme tamakkoa tamaita pivut. Efes. 4, 15. 16.

4. Sunamik ajokertuijut aulatsijullo perkojaumavât?

Ajokertuijut aulatsijullo illagêngne perkojaumavut Kristusemut, kivgangititut okalautekarkovlugit ajokertusinginnik, malliktauninginniglo udsertorutekarkovlugit, tamakkonane nangminek igsagaksaukovlugit illagêktunut.

Saugârsukka nerritiniakit! saugakka nerritiniakit. Joh. 21, 15. 16.

Illangit Apostelingortilaukpait, illangille nellautaijungortilaukpeit, illangit okautsinik tussarnertunik okâlajungortilugit, illangit pairksijungortilugit ajokertuijungortilaukpait; ivsornaitut idluarsartaukovlugit kivgartornerub piniaraksanganut, Kristusib timiksanga âkikpalliakovlugo. Efes. 4, 11. 12.

(Rôm. 12, 7. 8. 1 Kor. 12, 28.)

Tagva mânna udsertoritse ilipsingnik, illagêktuniglo ilûnainik, Anernerub ajunginerub ajokertuijungortilaungmase tâpkoninga, Gûdib illagêktitangit pairilugit aungminut pissiarilauktangit. Ap. pin. 20, 28.

Angajokaunerôjut ilipsingnêtut kaiblarpakka: Kristusib inukotingit perkojaumajut ilipsingnut pairiniarsigik udsertorlugillo; kununermut pinase, kunutuidlusele; kangunartomik perkutiniaromanermut pinase, ômamulle illungertortomut; Gûdib inukotinginut attaniotijomajutitut pinase, igsagaksaunialeritsele kattimgajunut. Tagva pairksijoksoak sakkeromârpat, niakomik kunnulijuitomik opinartomik pititaujomârpose. 1 Pêtr. 5, 1 — 4.

5. **Sunamîk (perkojaumavât) illagêktunut illingajut (—)?**

Illagêktunut illingajut ajokertortitik aulatsijitiglo nagligijaksarivait, pitsiarvigilugillo nâleklugillo.

Issumaginiarsigik ajokertuijut ilipsingnik pairijigijaselo Nâlekame kaiblartigijaselo. Piniarningit pijutigalugit anginersauluartomik nagligisigik, ulapkutekarluselo tâpkonunga. 1 Tess. 5, 12. 13.

Angajokaunerôjut piniaraksamingnik idluartomik pijut, magguêrtorlugit opigijaulit; piluarlugillo okautsinik ajokertusemiglo piniartut. 1 Tim. 5, 17.

Ajokertortise nâleklugillo mallingniarsigik; udsertormata tarnipsingnik, akkiortuksatitut mattominga; taimailiorkovlugit kuviasuklutik annersauminatiglo; tamanna idluartsengimat ilipsingnut. Ebr. 13, 17.

6. Sunamik illagêt (piniartuksauvât) idluarsainiarutiksamingnut (—)?

Illagêt attaruililutik kattimajuksauvut, piluartomik Sontageme, Nâlekab uvlungane, okpertullo uvloksiorvinginne, idluarsainiarkatigêgomavlutik Gûdib okausinginnut, Sakramentingnullo, tuksiarnermullo, imgernermullo.

Magguk pingasullonêt kattimajarangata attimne akkorngannêtsomavunga. Mat. 18, 20.

Okpertut Apostelit ajokertusinginne sokksijuilaukput, illagêngnekarnermelo, avgoinermelo kakkôjamik, tuksiarkatigêngnermelo, Uvlullo tamaita illagêklutik kittimaviksoarmêlaukput. Ap. pin. 2, 42. 46.

Kristusib okausingit innilangatisigik angijomik illupsingne, illisimanartunut tamainut; ajokertortigêgitse erkaititigêkluselo imgerutinut nertordlerutiksanut, tuksiarutsinullo anernelingnut, imgerluselo tussarnertunut ômatipsigut tuksiarluse Nâlekamut. Kol. 3, 16.

Kattimaniksavut kamagijungnainiarnagit, sòrlo illangit illiorpangmata; kaiblartigêklutale, taimâk pijariakaluarpok. Ebr. 10, 25.

Ilipsingnik idluarsainiaritse okpernipsingnut ivsornainerpângôjomut, tuksiarluselo.
Jûda v. 20. (Ap. pin. 20, 7. Img. 26, 6—8; 27, 4; 84, 2 — 5.)

7. Sunamìk illagêt (perkojaumavât) sillaksoarmiut pivlugit (—)?

Jèsusib Kristusib illagêktokotingit perkojaumavut Jêsusib okausingit tussarnertut okâlatigilugit inukatigêngne tamaine.

Sillaksoarmut ilûnânut ainiaritse, okautsillo tussarnertut okautigisigik inungnut tamainut.
Mark. 16, 15. (Mat. 28, 18 — 20.)

Nellojunut tillivagit, ijingit uititaulerkovlugit såkovlugit tâktomit kaumajomut, Sâtanasiblo pitsartuninganit Gûdemut; ajorninginnit issumagijaujungnainermik pititaukovlugit, kingormgujaksamiglo pekarkatigêkovlugit ivsornaititaujomârtut okpernermut uvamnut.
Ap. pin. 26, 17. 18.

Kattersivik angijôvok sullijuksalle ikkidlarput, tamanna pivlugo kattersiviub angajokânga tuksiarvigisiuk sullijuksanik tilliklerkovlugo kattersivingminut. Mat. 9, 37. 38. (Jes. 60, 1.)

8. Nane Jêsusib Kristusib illagêktokotingit pigiartainarlaukât?

Jêsusib Kristusib illagêktokotingit pigiarlaukput inukattigêngne Israëlitine Jerûsaleme, siamarlaukpullo nellojunne (Ap. pin. Kap. 2 malliktingillo. Kap. 8 malliktingillo.)

9. Kanok Jêsusib Kristusib illagêktokotingit nelliutune mallilauktune piganerlaukât?

Illagêt siamartauvallianinginut pivalliakassiutilaurivuttauk sennerkotsinerit ajokertutsinik illusiôjariakartuniglo; taimaigaloartillugo Kristuse nelliutune tamaine illagêktokutekatsainarlaukpok; tâpkoningalo taimaititsiniarpok sillaksûb naggatânut.

Tattaminiarpunga, killamik okautsit tussarnertut assinginut sâsimalerêrapse, Kristusib saimarsautânut kaikojigimajase tunnulugo.
Gal. 1, 6.

Uvlut tamaita najutsainarpapse sillaksûb naggatânut. Mat. 28, 20.

Kairtomut tamattomunga illagêktitakkatungatitsomavakka, tâktoksûblo pitsartuningat sâlaginiangilait. Mat. 16, 18.

10. Jêsusib Kristusib illagêktokotingita illinganingit nuname, kanok illingavât?

Nelliutune tamaine Jêsusib Kristusib illagêktokotingit nâlegauviòlaukput kapianarnilingmik; taimainiarpullo pinarnarnimik sakkijarviat tikkilugo Kristusib tikkitsomârningane.

Nâlegaunera sillaksoarmit tamattomangat pingilak. Joh. 18, 36.
Sillaksoarmiut ômigikpase, kaujimaleritse, ômigikârmanga illipsingnit. Sillaksoarmiut illagigupsigik sillaksoarmiut pitik nagliginajarpait; sillaksoarmiulle illaginginapsigik, annerimalaurapsele sillaksoarmiunit, tamanna pivlugo sillaksoarmiut ômigivâse.
Joh. 15, 18. 19.
Sillaksoarme kapiasungnekarpose, manigoritsele sillaksoak sâlagivara. Joh. 16, 33.

Kapianartut unuktut attorlugit Gûdib nâlegauvinganut pijuksauvogut. Ap. pin. 14, 22.

Ilûnatik Gûdib idluarijanganut inôniaromajut Kristuse Jêsuseme, unangmijaunek attoraksarivât. 2 Tim. 3, 12. (Mat. 10, 22. 1 Pêtr. 4, 12—14. Ebr. 11, 36—38; 12, 1—3.)

Tokkomavose, inôsiselo Kristuse illagivlugo ijersimavok Gûdeme. Kristusele inôtigijase sakkerpat, ilipsetauk sakkerkatigijomârivase pinarnartoksôjome. Kol. 3, 3. 4.

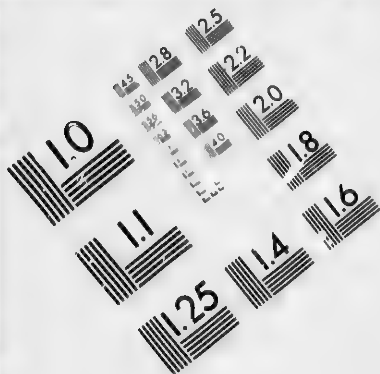
Sokkosijuilerit tokkomut, tagva inôtsib niakotânik tunitsivigijomavagit. Takko. 2, 10.

11. Okpertokattigêt kikut illumavattigik?

Okpertokattigêt — okausek tâmna ilûnainut nellojôngitunut illingatitaukpat — illumavait tamaita, kivgartorviôjut Gûdib okausinginnik, Sakramentingniglo, tamannalo pivlugo Krîstusemiunik taijaujut. (Ap. pin. 11. 26.) Avisimavut ingmigolingajunut illagêksimajunullo unuktunut, apsimautijunut ajokertutsit illutsillo pivlugit akkunermingne.

12. Kanok Jêsusib illagêktokotingit nellâgôrtut (illingavât) okpertunik taijautuinartunut (—)?

Jêsusib illagêktokotingit nellâgôrtut ijersimavut illagêksimajune ilûnaine, nellinullônêlle nâmaktomik sakkijartitaungilat.

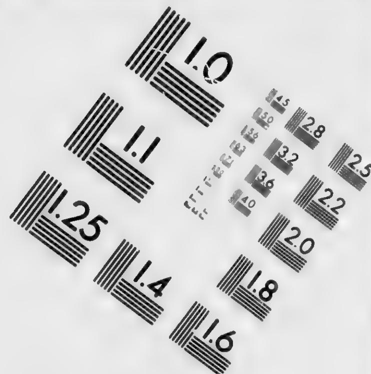
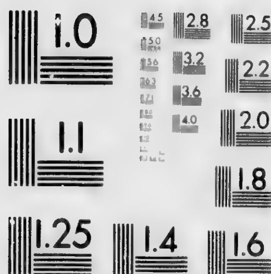
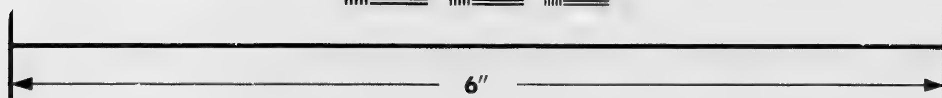
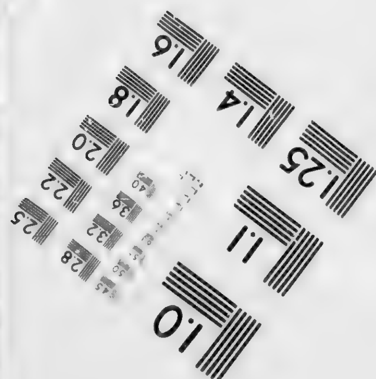
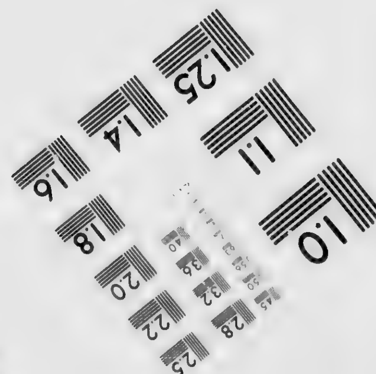

IMAGE EVALUATION TEST TARGET (MT-3)

ILLAUTITAUMAJUT.

Pijariakortonerpât illangit pijokalauktut okpertut illagêngninginne.

---

1. Illagêt sivorlerpât kattersortauningit Jerûsaleme Pentekosteme, kingornganelo Judinit.

2. Okpernerub Kristusemut siamartauninga, inukatigêngne nellojune, sivorlerpâmik Paulusemut.

3. Okpertut unangmijauningit, sivorlerpâmik Judinut, kingorngane nellojunuttauk, piluartomik Rômemiut attaniovingane. (Tokkotaujut okpernek pivlugo, atâtaujullo illagêngnut.)

4. Okpernerub Kristusemut sâlakarninga attaniotiningalo Rômiut attaniovingane, Konstantinab (angijomik taijaujub) nelliuninganit (Jâreme 333 Kristusib inûlerningat kingorngane) inukatigêksuit takkorngartat sâlakarningat Rômiunik tikkilugo; inûkatigêksuit nûkattarningita nelliuningane. (376 — 500.)

5. Okpernerub Kristusemut siamaganerninga inukatigêksoarne taipkonane, piluartomiglo Europame, Jâre 1000 tikkilugo. (Winfrid ub-

valo Bonifatsius, Germânit (Deutschit) Apostelingat.)

6. Okpertut sukaitomik illuselukpallianingit, Jârine 500mit 1500mut, Papstit aulatsitilugit; okpernerublo ivlerijauninga illârsimmanerluktinago, illagêngneârsungne unangmijauvalauktune, okpernerluktuniglo (Ketserinik) taijaulauktune. (Waldenserit; Wiklef; Johann Hus; Kattangutigêt Bohêmiamiut Morâviamiullo.)

7. Illagêt ajokertutsinut idluartunut illusiôkojaulauktunullo Apostelinut uttertitauningit. (Reformation) Jâremit 1517 mit kingornganelo. (Lutêruse, Melanchtonelo; Zwingli, Kalvinelo.)

8. Illagêt avingningit Katolikinut, Luterânerinullo, Reformisimajunullo (kingorlik magguit Evangeliumiujanik, ubvalo Protestantenik taijauvakput); akkerartortigêngnerillo tâpkoa akkorngane ajokertutsit pivlugit.

9. Illagêt mikkijut ingmigolingajullonêt pigiarningat Protestantit akkorngane. (Kattangutigêt illagêngningata nutangortitaumaningat 1722; Zinzendorf.)

10. Nelliutune tamakkonane: nippunganek, okpinginerlo iktoriktaitok unuktune pivallivut; igloanetauk tuppangnek inôtsemut nutâmut,

illungertornartomut Gûdib nâlegauvingata angijorortitauninganut (Tilliklernek ajokertuijunik attekartunut okpertunik, nellojunullo. Illagêksimajut aglangnik hailiginik nênertautitsilutik, ajokertuijuniglo tilliklerlutik.)

Kapitel X.

Baptijut hailige.

1. Kinamut, sunaksaulunelo Baptijut hailige illijaulaukâ?

Baptijut hailige illijaulaukpok Jêsuse Kristusemut nangminek, illaliorniôkovlugo angerkatigêngnermut Gûdemut, ubvalo illagêngnekarnermut Atâtamut, Ernermut Annernermullo hailigemut, tamattomûnalo okpertut illagêngninganut.

Aileritse, inukatigêksuillo tamaita ajokertoriartorsigik baptilugillo Atâtab, Ernerublo, Anernerublo hailigib attinganut. Mat. 28, 19. (Mark. 16, 16.)

Okausinganik kuviasuklutik nâlektut baptitaulerput; uvlormelo taipsomane 3000it illautitaulerput. (Ap. pin. 2, 41.)

2. Baptijutib hailigib saimanarninga sunauvâ?

Baptijume hailigeme piulijaumaniptingnik ajornerub ôminarneraininganit, issumagijaujungnaiviôniptingniglo tàpkonangat Jèsusib Kristusib aunganut angerviôvogut, pitsartunermiglo inôsertâmut Gudemit, pijomut, tunitsiviôvogut.

Baptitauleritse ilûnase Jèsusib Kristusib attinganut, ajornerit issumagijaujungnaerutiksanginnut. Ap. pin. 2, 38. Kap. 22, 16.

Kristusib illagèt nagligilaukpait, ingminiglo tunilaukpok tâpkoa pivlugit, ajorungnaititsomavlugit, epkèjarlaungmagit ubvaumut (imiôjomut) okautsinik illalingmut.
Efes. 5, 25. 26.

Jèsusib Kristusib nagligilaukpâtigut ubvarlutalo ajorniptingnit aungminut. Takko 1, 5.

Baptijut ubvautaungilak timib ipinganut, angerkatigèngniôvorle issumame passijaksaungitome Gûdemelo, Jèsusib Kristusib makkininganut.
1 Pètr. 3, 21.

Kaujimangilase ilûnata Jèsuse Kristusemut baptisimmajogut, tokkunganut baptitaugapta? Taimaimat illijartortaukatigimavavut baptijutikut tokkomut, sôrlo Kristuse tokkungajunit tuppaktitaungmat, Atâtatab ussornarninganut,

taimâktauk uvagut inôsertâmik arvertartuksauvogut. Rôm. 6, 3. 4.

Ilûnase Gûdib kitorngarivâse okpernermut Kristuse Jèsusemut. Ilûnase Kristusemut baptisimajose Kristuse attimagapsiuk. Gal. 3, 26. 27.

Gûdib piloriktipâtigut erniangûpsârnerub ubvautânut, Anernerublo ajunginerub nutângortitsininganut, kevilauktaminut uvaptingnut amigangitomik Jèsuse Kristusekut Nâlegaptigut. Titus 3, 5. 6.

3. Baptijutib hailigib pitsartuninga sunauvâ?

Saimanerub tamattoma pitsartuningagut baptisimajut tokkolertuksauvut ajortunit, aglisiklertuksaulutiglo Jèsusib Kristusib saimaningane, illitarksinermelo tâpsominga.

Issumavileritse ilipsingnik, ajornermit tokkungagapse inôluselo Gûdemut, Kristuse Jesusekut Nâlegaptigut. Rôm. 6, 11.

Kaiblarpapse sulinase pilerkonase Gûdib saimarsautânik. 2 Kor. 6, 1.

Nâlegapta Piulijiptalo Jèsusib Kristusib saimarsautâne illitarksinermelo tâpsominga aglivalliatitse. 2 Pètr. 3, 18.

Inôvunga, uvangaungitorle, Kristusele inôvok illumne. Mânnale uviningme inônimnik, tamattominga inôvunga okpernerme Gûdib Erninganut nagliktimnut, ingminiglo tunijomut pivlunga. Gal. 2, 20. (Efes. 4, 22 — 24.)

Taijaksat I. Nutarait angajokâgit okpertunik mânnakassakut inûlerningata kingorngane baptitausôngovut, Kristusib okausinga malliklugo: Nutakkat uvamnut pilit, innerterasigiglo; tâpkoa Gûdib nâlegauvinga pigingmatsuk. Mark. 10, 14. 16. 1 Kor. 7, 14.

Taijaksat II. Sorrutsit baptisimajut inumariônersaupata, illagèt illusingit malliklugit ajokertortaukârlutik okperaksanik, saimartaukârlutik illijauvakput Komuniônemut hailigemut.

Kapitel XI.

Komuniône hailige.

1. Kinamut sunamullo Komuniône hailige illijaumavâ?

Komuniône hailige Jèsuse Kristusemut nangminek illijaumavok, okpertut atausiotitauluarninginnut tàpsomunga.

Nâlegapta Jêsusib Kristusib unuame taipsomane pititaugame, kakkôjak tiguvâ, kujalivlunelo avgorpa, illiniartiminullo tuniva, okarlunelo: Tigulugo nerrisiuk, tagva timiga, tunijauniartok pivluse; taimailioritse erkaumajauniksamnut. Taimâktauk ermgusiârsuk tigugivâ nêrrijarêramik, kujalivlunelo tâpkonunga tâmna tunivâ, okarlunelo: Ilùnase tagvangat immeritse! tagva auga, Testamentetâb aunga, kovijauniartok ilipse pivluse, unuktullo pivlugit, ajornerit issumagijaujungnaerutiksanginnut; taimailioritse, immilerangapsiuk erkaumajauniksamnut. Mat. 26, 26—28.
Mark. 14, 22 — 24. Luk. 22, 19. 20. 1 Kor. 11, 23 — 25.

Uvinimnik nerrijok, aumniglo immertok, uvamnêtsainarpok, uvangalo tâpsomanèdlunga.
Joh. 6, 56.

2. Sunamik uvloksiorkitâ Komuniôneme hailigeme (—)?

Komuniôneme hailigeme uvloksiorpogut Kristusib tokkungata erkaumajauninganik, nerrinermelo kakkôjamik, immernermelo Wainemik Kristusib timinganik aunganiglo pivogut.

Kakkôjak tamanna nerrilerangapsiuk, ermgusiârsungmillo tâpsomangat immilerangapse,

Nâlekab tokkunga okautigijaksarivase tikkerkârtinnago. 1 Kor. 11, 26.

Ermgusiârsuk saimanartok saimartavut, tâmna Kristusib aungat illagingilà? Kakkojak avgortavut, tâmna Kristusib timingat illagingilà? 1 Kor. 10, 16.

3. Komuniônib hailigib saimanarninga sunauvâ?

Komuniôneme hailigeme illangiutititauvogut Kristusib akkiliutiksarsininganik ilunânik, ajornipta issumagijaujungnaerningat nakitersutauninganut, aglisinermut ivsornailinerme, naglingnerub katangutinik sôngonersautitauninganut, nerriungnerublo aulajuititauninganut inôtsemik nâksaungitomik makkitsomârnermiglo.

Kakkôjak atausiôvok, taimâk unuktôvluta timiôvogut atautsemik, kakkôjak atausek illangiubvigigaptigo tamapta.
1 Kor. 10, 17.

Uvinimnik nerrijok, aumniglo immertok, inôsekarpok nungusuitomik, uvangalo ômartitsomârpara uvlut naggatiksanganne.
Joh. 6, 54.

4. Sunamik pijariakarkâ illangiutivekarnermut Komuniônemik hailigemik idluartomik saimanartomiglô?

Illangiutivekarnermut Komuniônemik hai-

ligemik idluartomik saimanartomiglo pijariakarpok nangminerminik nikkasugane kiglisiniarnermik, piniartomik illuptingne kângnermik immerungnermiglo tâpsominga.

Inugle nangminerminik kiglisiniarkârle, taimârlo kakkôjamit tâpsomangat nerrile, ermgusiârsungmillo tâpsomangat immerle; nellialle nerrijok immertorlo idluarsinane, tâmna nerrivlunelo imilarmelo erkartortautiksaminik, tamanna pivlugo Nâlekab timinga issumagingînamiuk. 1 Kor. 11, 28. 29. (v. 27.)

Nangminiptingnik erkartorupta, erkartortauniarajangilagut. 1 Kor. 11, 31. (v. 32.)

Nautsertoritse nangminipsingnik okpernermêmangâpse, kiglisiniaritse. 2 Kor. 13, 5.

Kiglisinianga Gûdîk illitarilugolo ômatiga, nautsertorminga, issumakkalo sakkijarlît sângne. Kamagitsiangalo apkume idluitome arvertarmangârma, tessiormingalo apkumut soraijuitomut. Img. 139, 23. 24.

Kina tammarnime unorninginnik kaujimavâ? Tammarnimnik kaujimangitamnik issumagijungnaiminga! Img. 19, 13.

Ajulertok takkonârpara, anerniliglo serkomisimmajomik, sivôrajorlo okausimnik. Jes. 66, 2, (Jmg. 51, 19.)

Kaititse uvamnut tamapse, ajulertose kapiasuktoselo, nakoksititsomavapse. Mat. 11, 28.

Taijaksat. Baptijut hailige, Komuniônelo hailige okpertut (okautsinik tussarnertunik malligatuakartut) Sakramentigivakit.

INGMIGOLINGAJUT SITTAMAINGIT.

Piuliklernerub pijarêrtitauninga.

Kapitel XII.

Tokko, okpertullo angerarningit Nâlekamut.

---

1. **Sunamîk inuit tamaita torautekartitaumavât?**

Inuk illingatitaumavok sukkutsiane tokkojariakarlune. (Ebr. 9, 27.)

Tokko inungnut tamainut kiblêmavok, ilûnatik ajortulilaungmata. Rôm. 5, 12.

2. **Tokko sunauvâ?**

Tokko avititsiniôvok tarnemik timemit, kingorngagut time asserorpok, tarnele inôtsainarpok.

Sannit ama nunamut pijuksaugivut, sôrlo illingalaungmatatut, anernerlo Gûdemut ama pijuksauvok tunijilauktomut tâpsominga. Sal. okal. 12, 7.

Erksiniarasigik timinik tokkotsijut, tarninigle tokkotsijungnangitut. Anginersamigle taimna erksigisiuk, timiniglo tarniniglo asserortitsijungnartok ânianartovingme. Mat. 10, 28. (Luk. 16, 19 — 31.)

3. Suna okpertut kollarnangitomik neriugivatsuk manigornerilugolo tokkonerme?

Okpertut tarningit Kristusemêniarmata, taimaimat tokko piksakautigivât.

Uvlome aiparilarpâgit Paradiseme. Luk. 23, 43.

Nâlegak Jesuse anernera piuk! Ap. pin. 7, 58.

Kajungilârpunga avilunga tamângat, Kristuselo najoromavlugo. Fil. 1, 23.

Sivôrangilagut time kemaklugo, angerarnek Nâlekamut kuviaginersarivavut. 2 Kor. 5, 8.

Kristuse inôgutigivara, tokkonerlo piksakautigivara. Fil. 1, 21.

Inôgupta Nâlekamut inôvogut; tokkoguptalo Nâlekamut tokkovogut. Taimaimat inôguptalônêt tokkoguptalônêt Nâlekab perkutigivâtigut. Rôm. 14, 8.

Kapitel XIII.

Jêsusib Kristusib tikkipsâromârninga tokkungajullo tuppaktitaujomârningat.

---

1. Kanok aglait hailigit (ajokertuivât) Jêsusib Kristusib tikkipsâromârninga pivlugo (—)?

Jèsuse Kristuse sakkijarlune tikkipsâromârivok nunamut tamattomunga.

Sekkinerlo takkerlo uvloritsallo nellunaikutakaromârput; inuillo nunamêtut erksinermut sivôradlaromârput; imarpiksoarlo malliksoavaksuillo iktullijaromârput. Taimaipallo Inûb Erninga tava takkoniarpât nuvujatigut kaijok, pitsartudlarlune ânanaudlartok.
Luk. 21, 25. 27.

Jêsuse tamna ilipsingnit kongmuartitaujok killangmut tikkipsâromârivok, sôrlo takkolaurapsiuk killangmut kongmuartillugo.
Ap. pin. 1, 11.

Arvertarnivut killangmêpok, takpângattauk neriugivavut piuliklerte Jêsuse Kristuse Nâlegavut. Fil. 3, 20. (Mat. 24, 29. 31. 2 Thess. 2, 3 — 12.)

2. Kanok aglait (ajokertuivât) tikkipsâromârningata nelliutininga pivlugo (—)?

Nelliutininga, Stundingalo kaujimajaungilak kimullônêt, suingartaunartomigle piieromârpok.

Uvlormik taipsominga, Stundemiglonêt taipsominga kaujimajokangilak, Engelillonêt killangmêtut, Ernerublônêt, Atâtatablc kissime nellungilâ. Mark. 13, 32.

Opalungaersimatsainaritse; Inûb Erninga tikkitsomârmat Stundeme neriuvigingitapsingne. Mat. 24, 44. (2 Pêtr. 3, 8 — 10.)

3. Sunamîk (pijokaromârkâ) Jêsuse Kristusekut (—)?

Jêsuse Kristusekut tokkungajut tamaita tupaktitaujomârput; makkitsomârnermelo tarnelo timelo illagèktitauniarivuk.

Makkiniôvunga inôsiolarmalo. Joh. 11, 25. (Joh. 6, 40.)

Stunde nelliutsomârpok, ilûnatik illuvernêtut Inûb Erningat nippinganik tussaromârviksangat; annilerlutiglo ajungitomik piniarlauktut makkinermut inôsilingmut, ajortomigle piniarlauktut makkinermut erkartortauniling-mut. Joh. 5, 28. 29.

Gûde okperivara pijomârtome tokkungajut makkiviksakaromârmata, ajungitullijullo ajortullijullo. Ap. pin. 24, 15. (Takko. 20, 12. 13.)

Jêsusemik tagva tokkungajunit tupaktitsijub anerningat innigikpase, tâpsomatauk, Kristusemik tokkungajunit tupaktitsijub, timise tokkojuksat ômartitsomârivait, Anerninga illupsingnêmat. Rôm 8, 11. (2 Kor. 4, 14.)

Sôrlo ilûnatik Adameme tokkolermata, taimâk Kristuseme ilûnatik ômartitaujomârput. Ilûnatigle ingmikôvlutik. Sivorliotijok Kristuse; kingorngane Kristusib inukotingit tikkitsomârpat. 1 Kor. 15, 22. 23.

4. Kanok (piviôniarkât) okpertut taipsomane innojomârtut sulle (—)?

Okpertut Kristusib tikkipsaromârningane innoniartut sulle, ablatsangortitaujomârput.

Ahak, nellonartomik okautivapse: Illunata siniuiængilagut, illunatale ablatsangortitaujomârpogut. 1 Kor. 15, 51.

Tamannale okautivapse, okausiôlune Nalekamit, uvagut innojogut amiakovluta Nalekab tikkiviane, sinnisimajut ingiarniatsengilavut. Nangminek Nalegak killangmit akkaromârmat nippersôarmut kajungersarnartomut, Engelit attanninta nippinganut, Gudiblo tiptulautinganut, Kristuseme tokkungajut makkekaromârput; kingorngagut uvagut, innojogut amiakovluta, taipkoa illagivlugit aularudsaujomârpogut nuvujatigut,

Nalegak pachrearvigilugo sillame; taimaidluta
Nalegak najutsainarniarpavut. 1Tess.4,15—17.

5. Sunamik okpertut pijomârkat makkitsomârnerme ablatsangortitaunermelonêt?

Makkitsomârnerme ablatsangortitaunermelonèt okpertut timemik nutâmik, killangmut illingajomik, pijomârput.

Timivut ajulertok ablatsangortitsomârpâ, timine ânanaudlartok adsiutilugo, pitsartunermut ajugaringitaminut tamaita ingminut nâlektilugit. Fil. 3, 21.

Asseroraksak illijaulerpok, asserojuitorlo makkitsomârpok. Time uvinilik illijaulerpok, makkitsomârporlo time annernilik. Asseroraksak tamanna asserojuitomik attiniariakarpok, tokkojuksarlo tamanna tokkosuitomik attiniariakarivok. 1 Kor. 15,42.44.53. (2 Kor. 5,1—4.)

Kapitel XIV.

Sillaksoarmêtut tamaita erkartuivingme sakkijariakaromârningit.

1. Kina erkartuijôvâ sillaksoarmiunik illunainik?

Jêsuse Kristuse erkartuijôvok inôjuniglo tokkungajuniglo.

Gûdib tâmna erkartuijuksangortilaukpâ inôjuniglo tokkungajuniglo. Ap. pin. 10, 42.
Atâta erkartuingilak kimiglonêt, Erninele erkârtuijungortilaukpâ tamainik. Joh. 5, 22.
Atâtab Ernek pitsartunermik tunitsivigilaukpâ, erkartuikovlugotauk, Inûb Erneringmago. Joh. 5, 27.

2. Kina sakkijartuksauvâ Kristusib erkartuiviksangat iksivautaksoangata sânganê?

Kristusib erkartuiviksangat iksivautaksoangata sângane inuit ilûnatik sakkijartuksauvut uvlut kingorlerpângane.

Gûde uvlormik taisimalaukpok erkartoromavigijamìnik sillaksoarmiunik idluarnermut. Ap. pin. 17, 31.
Ilûnata sakkertitaujomârpogut Kristusib erkartuiviat sângane. Rôm. 14, 10.
Inûb Erninga ânanaunermine tikkikune, Engelillo ajungitut tamaita illagallugit, iksivajomârpok ânanaunerme iksivautangane, inukattigêllo ilûnamassiatik sânganut kattititaujomârput. Mat. 25, 31. 32.

3. Kanok Jêsuse Kristuse erkartuijomârkâ?

Jêsuse Kristuse erkartuijomârpok idluartomik, tamaitalo akkiniarlugit piniarnerilauktanginut.

Ilûnata sakkijartuksauvogut Kristusib erkartuiviksangat sângane, ilûnata attunit akkiniar-

taukovluta illiorniptingnik timeme inôtilluta ajungitomiglonêt ajortomiglonêt. 2 Kor. 5, 10. (Mat. 12, 36. Rôm. 2, 6 — 10. Tak. 20, 12.)

Ajortulilauktut perkojakaratik, assiojomârputtauk, perkojat mallingnagit; ajortulilauktullo perkojakarlutik erkartortaujomârput perkojat malliklugit. Rôm. 2, 12. (Luk. 12, 47. 48. Mat. 11, 21 — 24.)

Gûdib inuit angigutsiningit erkartoromârpait Jêsuse Kristusekut. Rôm. 2, 16. (1 Kor. 4, 5.)

4. Kanok okpertut (illingavât) erkartuivik pivlugo (—)?

Okpertut erkartuivik erksigijariakangilât, kuviasuklutigle utakkigivât.

Tamattomunga naglingnek nâmaksivok uvaptingne, kuviasutekarkovluta uvloksame erkartuivingme. 1 Joh. 4, 17.

Ahamarik, ahamerik okaupapse: Okautsimnik tussartok, okperilugolo tillijiga, tâmna inôsekarpok nungusuitomik, erkartuivingmullo piniangilak, tokkomille inôtsemut núktersimmavok. Joh. 5, 24.

Uvamnik okausilik innungnut okautigijomavara Atâtamnut killangmêtomut. Mat. 10, 32. (v. 33.)

Kinâ erkartuijungnarkâ? Kristuse takka tokkolauktok, ila piluartomik tupaktitaungmijok, tâmna Gûdib tallerpiat tungânêlerdlune tuksiupâtigullo. Rôm. 8, 34. (v. 38. 39. Tak. 7, 13. 14.)

Kitorngârsuit tâpsomanêtsainaritse, sakkijalerpat kuviasutekarkovluta, kangusugatalo tâpsoma sângane tikkiviane. 1 Joh. 2, 28.

Kapitel XV.

Piloringnek issokangitok, ôminarnerartaumanerlo issokangitok.

---

1. Jèsuse Kristusèmut okpertut sunamîk piniarkât?

Ilûnatik Jèsuse Kristusêmut okpertut piloringnermik nàksaungitomik piniarput, illangiutikattaulutik Kristusib ânanauninganik.

Kaititse Atâtama nagliktangit, nâlegauvik kingormgutigisiuk ilipsingnut pijarêrsimajok sillaksûb pigiarninganit. Mat. 25, 34.

Atâtâk pijomavunga najugamne tâpkoatauk uvamnêkovlugit tunilauktatit uvamnut, ânanaunimnik takkokovlugit tunilauktarnik uvamnut. Joh. 17, 24.

Kristuse inôtigijase sakkerpat, ilipsetauk sakkerkatigijomarivase pinarnartoksôjome. Kol. 3, 4. (1 Pètr. 1, 7 — 9.)

Mânna Gûdib kitorngarivâtigut, sakkîjarsimangilarlo sulle illingajomârnivut. Kaujima-

vavulle sakkijarniarpat adsiginiaraptigo; takkoniaraptigo illinganinga. 1 Joh. 3, 2.

Kitorngaugaptale kingormgujijuksaugivoguttauk, imaipok Gûdemik kingormgujiluta, Kristuselo kingormgusikatigalugo; kapianarnernik pekarkatigiguptigo, ânanausikataujomârkovlutatauk. Rôm. 8, 17. (v. 18.)

Kugviornerit tamaita Gûdib allarterniarpait ijinginnit, tokko itsungnaerpok; kiksarnermiglônêt, nipliânermiglônêt, anianarnermiglônêt pijokarungnaerniarpok; sivorliôjut itsungnaermata. Tak. 21, 4. (2 Kor. 4, 17. 18. Jes. 35, 10; 60, 19 — 21.)

2. Sunamîk Gudekangitut piniarkât?

Gudekangitut, okautsinik tussarnertunik mallingitut, âniavingmut nâksaungitomut ainiarput.

Okpingitok erkartortaujomârpok. Mark. 16, 16. (Mat. 22, 11 — 13. Joh. 3, 36.)

Idluitoâlojose, uvamnit aularitse ikkomamut kamitsuitomut pijarêrsimajomut Sâtanasemut Engelinginullo. Mat. 25, 41.

Nâlegak Jêsuse sakkijartitauniarpok killangmit, Engeline pitsartujoksuit illagalugit, ikkomamullo ikkoalajomut, akkivigijartorlugit Gûdemik kaujijomangitut, okautsiniglo tussarnertunik, Nâlegavut Jêsuse Kristuse pivlugo, nâlegomangitut, taipkoa pitlartaujomârput asse-

rornartoksoarmut issokangitomut, Nâlekab kênanganit pitsartuninganillo ânanaujoksoarmit pijomut. 2 Tess. 1, 7—9. (Mark. 9, 46.)
Kapianartut kiksarnartullo (pijomârput) innit idluitulijut tarninginnut tamainut. Rôm. 2, 9. (Jûda v. 14. Tak. 21, 8.)

3. Kanok (illingatitauniarkât) pingortisimajut tamaita (—)?

Pingortisimajut tamaita ajornerub ôminartitsininganut anersaumititaujut, nutângortitaukassiutjauniarput, illangiutititaukassiutjaulutiglo Gûdib kitorngangita pinarnarninganik.

Ahâk tamaitarsuit nutângortipakka. Tak. 21, 5.
Pingortisimajuttauk piulijaujomârput kippalônermit nunguniartomit, illangiutivlutiglo Gûdib kitorngangita ânanamik piulijauninginnik. Rôm. 8, 21. (v. 19—23. Jes. 11, 6—9.)
Killak nutâk, nunalo nutâk takkovakka. Killak sivorlek, nunalo sivorlek pêrmanik, immarpiglo ítsungnaerivok. Tak. 21, 1.
Killaglo nunalo, mattomane-ítuk okausinganut pigumitângulerpuk, pijuksaujomârlutik ikkomamut uvloksame erkartuivingme, inuillo Gûdemik nâlegomangitut pitlartauviksanginne. Okausinganulle neriukpogut killangmik nutâmik, nunamiglo nutâmik, tagvane idluarsainek innekarpok. 2 Pêtr. 3, 7. 13.
Killaglo nunalo nungutsomârpuk, okausikkale nungutsomângilat. Mat. 24, 35.

---

ab kè-
parmit
6.)
inuit
2, 9.

majut

inar-
ıkas-
Gû-

21, 5.
kippa-
o Gû-
innik.
-9.)
Kil-
nmar-

ganut
koma-
demik
using-
nuna-
arpok.

ikkale